

VC
3488

QW

QR. 32 ⁶/₌ 27 ⁶/₌

Vc
3788

IVS HÆREDITARIIVM ET LE-
GITIMA SVCCESIO IN REG-
NO BOHEMIÆ,

FERDINANDI II.

AVSTRIACI,

NVNC IMPERATORIS AVGV-

sti & Hungariae, Bohemiae; Regis poten-
tissimi, acque Inuictissi-

mi.

mi.

mi.

mi.

mi.

BIBLIOTHECA
PONICKAVIANA

AVGVSTAE VINDELICORVM,

Recusum apud Saram Mangiam

Viduam.

M. DCXX.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK
HALLE
(SALLE)

ISAIÆ, XLI.

NE timeas, quia ego tecum sum: ne declines:
quia ego **DEVS** tuus: confortavi te, & au-
xiliatus sum tibi, & suscepit te dextera Iusti mei.
Ecce confundentur, & erubescant omnes, qui
pugnant aduersum te: erunt quasi non sint, &
peribunt Viri, qui contradicunt tibi. Quæres
eos, & non inuenies, Viros rebelles tuos: erunt
quasi non sint: & veluti consumptio homines
bellantes aduersum te. Quia ego Dominus
DEVS tuus, apprehendens manus tuas, di-
censque tibi: Ne timeas, ego adiuvi te.

BIBLIOTHECA
POMERANIA

LECTORI CANDIDO,
& veritatis amanti.

VS FERDINANDI II.
hæreditarium in Bohemiæ Regnum, & legitima Successio, non opus habent defensione; quando toti Romano Imperio probata sunt: quo factum est, vt cum ante plures menses prodijisset infælix quidam partus Causarum, ob quas Factio Bohemica præsumpsisset, legitimum suum Regem, jam juratum, & coronatum à toto Regno, per summam injuriam atque audaciam abdicare, alio quopiam inaniter subrogato, res visa non sit refutatione digna: præsertim quòd scateret convitijs, & calumnijs futilibus, quas Regis innocentissimi nota virtus per se ipsam manifestè redargueret, & auctori suo fidem abrogaret. At postquam Supposititius ipse, in sua informatione seu declaratione nuper evulgata, non dubitat, causæ justitiam ad satyricum illud scriptum revocare, indeq; subsidium petere: obsequendum fuit sapientis consilio, atque respondendum calumniatori, ne sibi sapiens videatur. Tribus deformis capitibus fætus ille editus, atque in publico expositus fuit. Vnum, carebat oculis ab inscitia Iuris: alterum, in facti veritate nutabat: tertium erat sine fronte in calumniando.

Nam prima causa abdicationis petita est à Iure liberæ electionis, quam inscitè sibi arrogant factiosi: Secunda obloquitur Comitiorum Regni integritati. In quibus FERDI-

AMIR

NANDYS

4
NANDVS publicè susceptus est: denique tertia commin-
 scitur, perjurum esse **F**ERDINANDVM, Regniq; ho-
 stem; ac proinde nec Regem esse posse. Tu modò men-
 tem adhibe lector: & quamvis inimicus, veritati à nobis lu-
 cidissimè demonstrata, facile acquiesces, facinusq; detesta-
 bere.

V S FERDINANDI II

... in Bohemia Regnum, & le-
 gitima successio, non opus habent decla-
 ratione; quando totum Romano Imperio pro-
 batur, quia tunc pro factum est, ut cum antea pla-
 ces mentes prodesset innoxia, quidam par-
 tus, quos tuas factio Bohemica
 ... & coro-
 natione, & adque audaciam
 ... non sic re-
 ... & calum-
 ... virtus per se ipsam
 ... ad proferret. At
 ... non declar-
 ... non debet
 ... obsequen-
 ... adque respondendum calumniato-
 ... videtur. Tunc delectatis capitibus factus ille
 ... Vnum, carcerat oculis
 ... in facti veritate iudicabat: tertium erat
 sine fronte in calumniando.

Nam prima causa abdicacionis patris est à iure liber e-
 lectio, quam in se libi arrogat factio: Secunda oblo-
 quium Comitum Regni interuentum. In quibus FERDINANDVS

PRIMA 2 A

PRIMA CAUSA;
Iuratum Regem abdicandi.

*Q*UOD nunquam legitime ex more & consuetudine prisca atq; prescripto privilegiorum, in Regem Boemia sit electus: quin nec ipse eligi; sed suscipi tantum, & coronari voluit: idq; cur fecerit, ex declaratione huius primæ, & tertiæ causæ liquidius apparebit. Hæc ibi ad verbum.

RESPONSIO.

*Q*UAMVIS Ius hæreditarium FERDINANDI anceps foret, & Bohemi hæctenus videri potuissent aliquod habere liberæ electionis: nunc certè postquam Regnum vniuersum FERDINANDO cessit, & tanquam legitimum hæredem, ex debito, non ex arbitrio, eum suscepit: frustra disceptationem de jure electiuo instaurat pars aliqua Bohemorum, non ipsum Regnum: imò & Regnum ipsum frustra nunc contenderet, postquam semel hæreditarium Ius agnouit, seque eo nomine subiecit Serenissimo FERDINANDO. Verùm vrgere istud non est opus, quando Ius constat liquidissimum atque certissimum: quod ex triplici capite evidentissimè demonstramus. Ex privilegijs ipsis Regni, quæ ab adversarijs proferuntur; ex vsu & consuetudine perpetua, quæ ab iisdem jactatur; postremo ex Regni constitutionibus legibusque authenticis, quas illi supprimunt.

PRIMA CONFIRMATIO HÆRE-
reditariæ Successionis ex Regni Pri-
vilegijs.

EXAMINANTVR PRIVILEGIUM FRIDE-
rici II. à Carolo IV. confirmatum.

*D*E HOC ITA PRONVTIANT VINDICES Iuris Electiuu. Sunt tria aurearum Bullarum Cesaris FRIDERICI autographa præ manu, quarum prior est data Anno 1212. Secunda 1216. Tertia 1221. (pro 1231.) quibus Electos à Sta-

A 3

ribus

tibus Reges confirmat; & clarè pronuntiat: Status Regni huius, jus & potestatem Regis pro libitu eligendi habere; quicq; ab ipsis Rex electus fuerit, regalia à se & futuris Caesaribus Romanis postulare & suscipere debere. His adstipulantur alia etiam Aurea Bulla Imperatoris CAROLI IV. data Anno 1370. quibus precedentia privilegia Caesaris FRIDERICI confirmantur; nec non prolixius declaratur, Boemos Ius libere eligendi Regem habere. Hæc illi.

Sanè CAROLVS IV. prolixius rem declarat, quàm ipsi voluissent: quare infra multis conantur declarationem CAROLI eludere: sed frustra. Quod attinet ad Friderici Diplomata, ex ijs primum, quod Anno Millesimo ducentesimo duodecimo datum est: à Carolo IV. ad verbum in suo Diplomate insertum est & confirmatum. Cæterum ibi Fridericus Othocari (alias Præmislai) Regis merita postquam commendasset, & illud nominatim, quòd inter alios Principes specialiter, præ cæteris in Imperatorem ipsum elegisset, ista subiungit: *Sicut dilectus Pater noster pie memorie Rex Philippus, omnium Principum habito consilio, per suum Privilegium instituit, Ipsum Regem constituimus & confirmamus, & tam Sanctam, & dignam constitutionem approbamus; Regnumq; Boemiae liberaliter, & absq; omni pecunie exactione, & consueta Curia nostra Iustitia sibi, suisq; Successoribus in perpetuum concedimus: volentes, ut quicumq; ab ipsis in Regem electus fuerit: ad nos & Successores nostros accedat, Regalia debito modo recepturus.* Hæc Friderici sunt verba quibus quid, quantumque largiatur vel Othocaro Regi, vel Regno, ex adjunctis circumstantijs dijudicandum est. Ac in primis, privilegium hoc in gratiam Othocari datum est, vt ex verbis ipsius privilegij perspicuum est; ac proinde Caesar nequaquam voluit Posteritati Othocari præjudicium aliquod creare, sed ornamentum plurimum afferre. Fuisset autem valde præjudicatum: si propterea Othocarus successionis jure privatus fuisset; qui providè in ejusmodi Privilegium neutiquam consensisset, sed respuisset potius illud omni studio, atq; conatu, igitur existimavit nihil sibi, aut posterorum dignitati derogare. Deinde istud minimè agebatur nec cogitabatur quidem, vt vetus forma Principatus, quoad Successores substituendi modum, immutaretur: Sed vt minùs ab Imperatore dependeret, quàm hæctenus, Regum inauguratio. Nam vsq; ad illud tempus, tametsi Principes Boemiae hereditario sibi jure succederent, Regiam tamen dignitatem non proinde successionem adibant. Pauci enim, & per intervalla, extraordinario Imperatorum beneficio, Regia sunt corona donati. at deinceps omnes, eò quòd principatum adibant, inter Reges numerati sunt: modò ab imperatore Regalia, quæ vocant, tanquam Feudatarij acciperent. Istud igitur, quod maximum est, Fridericus, liberaliter concedit, vt qui Boemiam

7

Boëmiam jure obtinet, eo ipso Rex habeatur, & sit. Vtrum autem successio-
nis jure, an electionis arbitrio obtinere Prouinciam debeat, non laborat;
sed rem in statu pristino relinquit. Quòd autem dicit in Diplomate: *Vo-*
lentes, ut quicumq; in Regem ab ipsis electus fuerit, ad nos & Successores nostros
accedat, Regalia debito modo suscepturus. Per illa verba non præscribit libe-
ram electionis formam; sed electionem vocat, quamcumq; legitimam ade-
undi Regni rationem, juxta jura, consuetudinesq; antea receptas. Quor-
sum enim, neq; rogatus, neq; re ipsa postulante, negotium hoc sponte su-
sciperet, præscribendi illis modum Reges subrogandi, ab eo diuersum, què
hactenus obseruassent? relinquit ergo rem, quo ad hoc, in statu suo; tan-
tum decernit; vt eo ipso, quòd quispiam sit jure Princeps Bohemiæ, sit quo-
que Rex: quo¹ actenus nunquam habuerant. Adde, quòd hæreditarij
quoq; Principes recipi à Prouincijs solent, cum in possessionem inducun-
tur: quæ receptio, abusuè Electio dici potest. Vult igitur Fridericus, vt qui
Regalia ab Imperatore suscepturus est, à regno prius siue Electus, siue Re-
ceptus sit, eo, qui juris est, modo. Et tandem per ea verba (vt plurimum
detur) significari potest priuilegium, cuius meminit in Aurea Bulla Caro-
lus, vt deficiente Regia prole (vbi alioqui Regnum tanquam Feudum, ad
Imperatorem recideret, & conferri posset alteri cuiunque, pro libitu Im-
peratoris) nihilominus penes Regni Ordines sit, substituere Successorem:
neque ad Imperatorem devenisse censeatur. Quod profectò maximum
beneficium est. Cum g. ur in reliquis Imperij Principatibus, extinctâ Prin-
cipum prosapia, jus omne cedat Imperatori, & huius sit electio successo-
ris: indulgetur Inclyto Bohemiæ Regno, vt deficiente quamvis Regio
sanguine, substituere sibi possit aliunde, qui idoneus sit; ac eum Cæsar
confirmare debeat: quando nihil obstat singulare, cur meritò repudietur.
Hæc verè magna sunt, ac præclara priuilegia, perpetuum jus Regni accipe-
re, & cum feudatarium sit, feudi seruitute eximi, neque ad vnâ certam
familiam esse coarctatum, sed ad quamlibet extendi, quam, vnâ aliqua ex-
tinctâ, substituere Statibus Regni visum, collibitumq; fuerit. Atque hæc
est sententia celebrati privilegij, & hoc est jus liberæ Electionis, quo glo-
riari Status debeant. Sed quid multis opus est? Ipse semet apertè expli-
cat Fridericus; quando alia quoque adiiciens Regi priuilegia, infra subjun-
git: *De nostra autem liberalitatis munificentia statuimus, quòd Illustris Rex*
predictus (Oihocarus) vel heredes sui ad nullam Curiam nostrorum venire te-
neantur, &c. Quid clarius? *Et heredes sui.* Nota benè. Si hæredes habet
Regalium privilegiorum, ergò & Regni. Nam si hæredes Regni non erant,
quorsum ait, vt nec ipse, nec hæredes teneantur Curiam adire Cæsaris?
nam.

rum Caroli IV. Confirmationem expendamus. *Ad tollendum de medio omne dubium, vel obscurum, quibus dictarum series aspergitur literarum, ut Reges Bohemia prefati, ipsiusq; Incolarum Status in sincera Imperij dilectionis perseveret concordia, & unitatem in vinculo pacis servet, &c. Electionem Regis Bohemia in casu duniat, & eventu, quibus de Genealogia, progenie, vel semine, aut prosapia regali Bohemia masculus, vel femella superstes legitimus (quod Deus avertat) nullus fuerit oriundus, vel per quemcunq; alium modum vacare contigerit dictum regnum; ad Prelatos, Duces, Principes, Barones, Nobiles & Communitatem Regni prefati, & Pertinentiarum eiusdem, &c. decernimus, pronuntiamus, interpretamur, & presentis Scripti patrocinio declaramus: rite, juste & legitime in perpetuum pertinere.*

Hæc ita perspicua sunt, ut nemo, qui attentè ea legerit, Carolum negaverit, manifestè sancire, solum in defectu hæredis, locum esse Bohemis electioni: quin id ex Friderici mente esse planè decernit: quod etiam est à nobis supra demonstratum. Et quando dubia esset Friderici sententia, jus est Successoris illam interpretari. Sed spectemus parumper, quemadmodum se torqueant, ut se ab hoc, tam perplexo nodo, expediant. Primo dicunt. *Illam interpretationem locum non habuit, nec observata est, nec observari debuit, aut potuit, maxime propter clausulam Aureæ Bullæ Imperiali annexam, qua privilegia & consuetudines antiquæ Regnicolarum in æternum a deo roborantur, ut ne Imperiali quidem sanctione mutari possint, nedum ut privata declaratione solius Imperatoris, aut Regis Bohemæ cuiuscunq; hoc fieri possit, aut debeat.*

In hoc responso plura insunt. Primò: hanc interpretationem non fuisse servatam. Secundò: non potuisse, nec debuisse observari, quòd pugnet cum Aurea Bulla Imperiali. Tertio: quòd privata declaratio solius Imperatoris, aut Regis non possit officere juribus & consuetudinibus Regni in æternum roboratis per Bullam auream imperialem. Verùm ista omnia vel levi spiritu exufflantur.

Primum quidem: quia modò non examinatur factum, & usus, de quo postea dicetur; sed jus & privilegia. Secundum est perspicuè falsum, ut ostendetur infra. Et quomodo est credibile, Carolum ita secum pugnare, ut in confirmatione privilegij Friderici contrarium prorsus declaret, quàm quod in Imperiali Bulla constituit, nulla præsertim prioris facta mentione sententiæ? Nam Imperialis Bulla posterior est. Tertium verò est planè mirabile, ut Imperatori adimatur jus interpretandi priorum Cæsarum constitutiones, sive privilegia. Sed mirabilior est ratio, quæ redditur: quia,

B videlicet,

TO
videlicet, nequi derogare privilegijs & consuetudinibus Regni. Mi homo,
qui interpretatur, non derogat privilegijs antea concessis: sed declarat, quo
sensu data sint. Quod si contrarium aliquid privilegio usurpatum est con-
suetudine, id saltem ex privilegio non est factum: de quo nunc disceptatur.
Quatenus autem Imperator, aut Rex possit indulta semel privilegia minu-
ere, vel abrogare, non attinet hoc loco disputare, quando non asserimus à
Carolo I V. fuisse abrogatum Friderici privilegium, sed expositum, & qui-
dem rectissimè, vt supra ostensum fuit. Quod autem privatam vocant
Imperatoris Authoritatem, qua interpretatur literas Prædecessoris sui, per
hoc faciunt ipsum, ex Iurisperitis aliquem. Certè Sanctiones sive Declara-
tiones Cæsarum Aurea Bulla obsignatæ, non sunt privata commentaria,
sed maximè publicæ, sive Constitutiones, sive Leges. Neque advertunt: si
declaratio illa tollatur, nihil penitus à Carolo confirmari, quod ipsos con-
cernat: quando Friderici Diploma de Iure Regis eligendi non aliter vult in-
telligi, vel esse ratum, nisi cum Regni hæres legitimus defuerit. Sed ecce,
dum Cæsar ipsi detrahunt interpretandi auctoritatem: arrogant sibi met,
& declaratoriam declaratoriam condunt; Caroli declarationem vel perver-
tendo, vel abrogando. Quod si facere eis licet, vt pro arbitrato admittant,
vel reiiciant ex Cæsarum Diplomatis hoc, aut illud; dum, quò ad aliqua ipsis
contraria, infirmant illorum auctoritatem: pari jure cætera redduntur ina-
nia, atq; adeò ipsorum privilegia iisdem contenta.

Sed viderunt, parum se probabilia afferre: proinde glossema alterum
adijciunt, in hæc verba.

*Deinde, etiam si id fieri potuisset: extendi tamen nequit ultra prosapiam
ejusdem Cæsaris Caroli è Domo Luxemburgica oriundi puta duos ejus filios, V Ven-
cesilaum & Sigismundum: qui ambo existentes Cæsares Romani, & Reges Bohe-
mi, sine hæredibus decesserunt, relicta unica tantum à Sigismundo filia Eliza-
bertha, qua Alberto Archiduci Austria matrimonio juncta fuit, & filium ei pe-
perit Ladislaum.*

In hac evasione duo sunt, quæ merentur censuram. Prius est, quòd
Caroli declarationem ad prosapiam tantum ipsius pertinuisse dicant: cum
universè Cæsar loquatur, nulla profus prosapiæ suæ facta mentione: ait e-
nim: (vt verba illius iterum necessariò repetamus) *Electionem, Regis Bo-
hemie in casu duntaxat & eventu, quibus de Genealogia, progenie, vel semine,
aut prosapia regali Bohemie masculus vel femella superstes nullus fuerit oriundus,
vel per quemcunq; alium modum vacare contigerit dictum Regnum, &c.* Vbi
observa præcipuè illa duo verba, *In casu duntaxat*, quorum perspicua vis ea
est;

est; non competere Bohemis Jus Electionis, nisi prorsus nullo existente ex Regali prosapia Bohemiae, sive masculino, sive femina: non inquit, ex prosapia Carolina, quo pacto plane declarat: Regnum esse hereditarium: ut postquam aliquis (in tali defectu heredum) legitime fuerit a Statibus electus: qui ex eius deinceps prosapia fuerint, debeant omnino succedere: neque fas sit aliunde Regem sumere, nisi istis prorsus omnibus e vita decedentibus.

Posterius virgula notandum illud est, quod affirmant: mortuo Ladislao, potuisse Bohemicos Status, vi privilegiorum, elegisse Prodiebradium. Nam si Caroli confirmatio, ut ipsi eam restringunt, ipsius saltem prosapiae concedit jus Regni, quamdiu aliquis ex alterutro sexu extiterit superstes; cum superessent tunc duae Sorores Ladislai: clarum est, vi privilegiorum, non potuisse, Regem aliunde sumi; contraque privilegia, Georgium fuisse electum.

EXPENDITUR BULLA AVREA
Caroli IV. pro Jure Successionis.

X hac etiam tueri se conantur, in hac verba: *Confirmatur hoc etiam per Auream Bullam ejusdem Imperatoris Caroli IV. quam universo Romano Imperio dedit: in qua de omnibus septem Electoribus Imperii, quod cuiusvis sit officium, & quorum Principatus ad Imperium devolvantur, cap. 7. sic statutum est: Si vero aliquem ex huiusmodi Principatibus eorum, Imperio sacro vacare contingeret: tunc Imperator, seu Rex Romanorum, qui pro tempore fuerit, de ipso providere dedebit, & poterit, tanquam de re, ad se, & Imperium legitime devoluta: salvis tamen semper Privilegijs, Juribus, & Constitutionibus Regni nostri Bohemiae super Electione Regis in casu Vacationis, per Regnicolas, qui jus habent eligendi Regem, faciendi juxta continentia eorundem privilegiorum, & observatam consuetudinem diuturnam a Divis Romanorum Imperatoribus sive Regibus obtentorum: quibus ex huiusmodi sanctione Imperiali in nullo praedjudicare volumus: imo ipsa decerimus nunc & perpetuis futuris temporibus in omni suo tenore & forma indubiam tenere roboris firmitatem.*

Locus ille, in quo putant se vitam habere, mirum, quam manifeste eos revincit: ut si nihil praeterea suppeteret, & ad eam diem Status Bohemiae semper usi fuissent Electionis libertate: ex hoc certe tempore, vi huius

Constitutionis; omni penitus carerent. Duo decernit Imperator, & Electorum Sæcularium Principum esse hæreditarium; & quis, cum hæres nullus suppetit, sufficiens sit. In priori comprehendit disertissimè omnes Electores sæculares, atq; ipsum nominatim Bohemiæ Regem. Postea, subjungit ista.

Ne inter eorundem Principum sæcularium Electorum filios super jure, voce, & potestate præfata futuris temporibus scandalorum & dissensionum possit materia suscitari, & sic bonum commune periculosis dilationibus impediri, futuris auctore Deo, cupientes periculis salubriter obviare: Statuimus & imperiali auctoritate, præsentis Lege perpetuis temporibus valitura, decernimus: ut postquam iidem Principes Electores sæculares & eorum quilibet esse desierit: Jus, vox, & potestas Electionis hujusmodi ad filium suum primogenitum legitimum Laicum; illo autem non existente, ad ejusdem primogeniti primogenitum, similiter Laicum, & sine contradictione cujuscumque devoluatur.

Quæro jam, vtrum ista Sanctio ad Bohemum Electorem pertineat, nec ne? si pertinet: ergo filij & reliqui deinceps hæreditario jure sunt Electores, atqui esse nequeunt, nisi Regnum quoq; ipsum illis hæreditarium sit: nam Electoratus à Regno disiungi non potest. Et verò conveniebat maximè, ut Electoratus in sæcularibus esset familiæ decus: nam in Ecclesiasticis Principibus prohibebat Status, qui non gignit hæredes. Quòd si Carolus volebat, exceptum Bohemiæ Regem; vel si hunc non esse hæreditariū existimasset: non adnumerasset illum reliquis Sæcularibus, de quibus constituebat; vel nominatim excepisset: cum contra nominatim illum cæteris adnumeret, & similiter de eo statuatur. Quare ex ista Constitutione evidens efficitur: Regnum Bohemiæ ex illo tempore esse hæreditarium: quale cunq; ante fuisset. Quin etiam consequitur: fuisse quoq; prius tale; & pro indubitato id ab Imperatore supponi: quia nec novare quicquam circa hoc volebat; ac, si voluisset: utiq; significasset disertè, se id facere, factiq; suam rationem vir prudentissimus reddidisset. Neq; porro Bohemi facile admisissent, ut prætextu Electoratus Jus ipsis liberæ adimeretur Electionis. Hæc tam clara aperta que sunt, ut qui ea non videt, nihil videat.

Cæterùm, hanc totam illius Capitis 7. vel tituli potius partem dissimulanter prætermittunt. Sed pejus est, quòd, quam pro se producunt audacter, perinde ipsos jugulat. Nam declarat Cæsar: si aliquem ex prædictis Electoralibus Principatibus vacare contingat, tunc ad Cæsarem devolui; quide ipso, inquit, providere debet, & poterit tanquam de re ad se, & Imperium legitime devoluta. Hic jam primum excipit Bohemiæ Regnum, cujus privile-

13
privilegium (videlicet à Friderico II. concessum, & à se antea confirmatū) ratum esse vult, *super Electione Regis, in casu vacationis per Regnicolas, qui Ius habent eligendi Regem Bohemiae.* In casu, inquit, Vacationis; Vacationem autem vocaverat, non quæ fit, Principe aliquo decedente: (quia nec est vera Vacatio, cum eo ipso hæres succedat) sed, quâ penitus hæres omnis extinguitur, Iusque ad Fendi Dominum revertitur. Nam in eo excipit Bohemum, in quo alios Principatus onerat, vt deficiente stirpe sint caduci: Regnum autem Bohemiae, jure Electionis accipiat tunc à Statibus Successorē. Atq; hoc est, quod in expositione privilegij Friderici supra notavimus; & quo solo gloriari Ordines Bohemiae jure possunt. Nam si plus Carolus in hac posteriore Sanctionis parte Bohemis daret: sibi met in priore contrarius foret; sed id tantum ipsis concedit, quod negat cæteris Electoribus.

Ex dictis jam colligimus vnum, valde nobis in posterum profuturum: quod in tali casu Vacationis, qui à Bohemis in Regem eligitur, sicut eo ipso fit Elector, accedente Confirmatione Cæsaris: ita simul hæreditarium Ius acquirit in Regnum; non aliter, ac qui post Vacationem Principatus, ab Imperatore investitur, & Princeps fit hæreditarius & Elector. Etenim (vt supra demonstratum est) Electoratus est hæreditarius; ac proinde etiam sive Principatus, sive Regnum, cum quo est nexu indissolubili copulatus, vt alterum sine altero esse nunquam possit. Itaq; tam est certum: Bohemiae Regnum esse hæreditarium; quàm est certum: illud esse Electorale: vt planè cæcutiant; qui cum hoc affirmant: alterum pernegant. Et debuisset Elector Bohemus ad numerari Ecclesiasticis Electoribus in ratione ac modo successionis, non verò Sæcularibus, si quemadmodum Ecclesiastici libera subrogantur Electione, ita etiam Rex Bohemiae institueretur. Haftenus de privilegijs: alterum sequitur caput de Facto, & vsu vel Successionis, vel Electionis.

HÆREDITARIUM SUCCESSIO- nis, ex facto vsuque perpetuo.

DE hac re illi ita definiunt. *Sciendum est, gentem Bohemam ab illo statim tempore, ex quo Regio culta est, & habitata fuit, semper jus liberè eligendi Principes habuisse, idq; ab ipsis longa serie temporum ita observatum fuisse: vt non ex historijs tantum, sed ex privilegijs alijsq; documentis abundè linquet. Ita illi.*

Confirmatio hæc, à prima consuetudine petitur: quæ, an fuerit per-

B. 3.

petua,

petua, nec ne, non satis declarant: imò pugnantiã videntur affirmare. Nam primò dicunt: *semper jus liberè eligendi Principes habuisse*: moxq; subjungunt: *idq; ab ipsis longa serie temporum ita observatum fuisse*. Longa, inquam, quasi non semper factitatum fuerit. Sed nimirum conciliare dicta sua possunt hoc modo: Ius quidem habuisse eos semper; usum autem, longum quidem, tamen non perpetuum. Quod si nec istud quidem velint, at se longam seriem vocare, quæ fuerit perpetua equidem, ut sua ipsi verba, ut placet, interpretentur, per Nos licet. Porro neq; Ius, neque usum fuisse semper, imò nunquam; ex Historijs, ad quas nos remittunt, non est difficile demonstrare. quò magis mirum est, authorem hujus Tractatus ad Historias provocare. Quare, venit in mentem suspicari: hunc Tractatum haud fuisse publice recognitum, & approbatum; sed à quopiam Advocato temerè congestum. Sive igitur ille, quisquis est, ignorantia laboraverit historiarum; sive malitia contra mentem, scientiamq; suam locutus sit, nostra non interest. Nos hanc sive Ignorantiam, sive malitiam, perspicue ex indicatis ab eo fontibus redarguemus, atq; convincemus. Sed ut agatur clarius, distinguemus duo tempora: Alterum ab ipso penè gentis Bohemæ exordio, quousque proles mascula defecit Aviti sanguinis: Alterum ex quo per sceminas ejusdem sanguinis propagatus est Bohemæ Principatus, cum jam Regnum existeret, usque ad FERDINANDVM II.

PRIMÆVA CONSUVETUDO

hereditariæ Successionis.

Rerum Bohemicarum Scriptores narrant: post Czechum, Principatum Bohemæ Conditorem, absq; liberis defunctum, cum aliquandiu popularis Status non satis feliciter procederet, ad Crocum Virum probatum publico suffragio Principatum fuisse delatum: postque illius mortem, Lybustam, ejus unam, ex tribus, filiam, præstigijs nobilem & ingeniosam, Patri fuisse suffectam: sed mox facti subeunte pœnitentia, adactam illam, ut Virum sibi deligeret, qui publicam rem administraret. Atque illa maritum sibi quidem delegit auspicator, Premislam, ab aratro sumptum; at non revera Principem, cum illa nihilominus clavum rexerit. Ab isto Przemislai Bybustæq; connubio propagati sunt Principes Bohemi, nunquam interrupta serie, & quidem virili, usque ad Præmislam Othocarum, cui Privilegiũ à Friderico datum esse Regni, supra commemoravimus: quia ab hoc ipso

Othocaro

15

Othocaro usque ad Venceslaum illum, qui Iuditham filiam Rudolphi I. Imperatoris Austriaci uxorem duxit; ex qua genuit Venceslaum juniorē: qui sine posteris à scario interfectus, postremus fuit Bohemiae Princeps, paterno sanguine à Przemislao, I. procreatus. Nam deinceps per foeminas ejusdem sanguinis Regia dignitas in posteros transmitti cepit. Iam verò (vt narrationem hanc uniuersam ad institutum nostrum reuocemus) constat luce clarius, à Przemislai Filio ad Venceslaum, de quo diximus, qui ex Iuditha Austriaca natus est, Successione, non Electione propagatos esse Princeps, Regesque Bohemiae, non secus ac in quouis alio Imperij Principatu; ac liberrimè unumquemque Principem dixisse suos haeredes, nemine contradicente obtentu liberae Electionis. Vbi nam igitur illa est prisca consuetudo? Vbi series eorum, quos liberis suffragijs suffecerunt? & annon tam constans familiae vnus in folio perseverantia apertè conuincit: non fuisse locum liberae Electioni? quaecum est, & quolibet Principe decedente, suffragari licet alijs pro arbitrato, nec vitari schismata possunt: & videre est complures extraneos candidatos, qui Principatum publicè ambiant, sibi que deferri postulent: qualia cum in serie Principum non deprehendantur; & si quae extiterint dissidia, inter ipsos, qui de Profapia erant Principum, agitata sint: profectò (modo pertinacia absit) nemo sanus inficiabitur: Bohemicum Principatum per secula priora non Electi-
vum, sed haereditarium extitisse.

Quod vt apertius constet, subijciamus hoc loco Catalogum Principum, qui jam ab initio Principatum jure sanguinis adierunt, ex Historia Bohemica Ioannis Dubravij Episcopi Olomucensis, & Venceslai Haje-
ki, &c.

- XIV. VENCESLAVS. XIX.
- I. CZECHVS, Gentis Conditor, quo absque liberis defuncto, subrogatus est suffragio populari
- II. GROCVS, Anno Christi. 670. qui cum tres filias reliquisset, suffecta est Patri
- III. LYBVSSA, Anno. 710. Sed pertasi muliebri Imperium, Lybussam coegere, virum accipere, fuit autem ab ea deletus
- IV. PRZEMISLAVS, Anno. 722. ex quo & Lybussa deinceps propagati sunt Principes Bohemi, neque tam ex Probitate, aut Legē, quam vsu ipso & consuetudine
- recepta

recepta & continuata factus est hereditarius Principatus: vltimaque adeo ut cum haeredes essent jam tunc hebetes, & parum apti: nihilominus respectu sanguinis succederent. qualis omnino fuit Prezmislai & Libussa filius.

V. NEZAMISLIVS, Anno. 745. Huic Successit Filius.

VI. MNATHA, Anno. 783. Huic item Filius

VII. VOGENVVS, Anno. 804. Huic Filius natu major

VIII. KRESOMISLIVS, Anno. 832. alio nomine

Unislaus, (etsi hic Dubravio est diversus) Huic filius

IX. NECLAN, Anno. 852. Huic filius natu major.

X. HOSTIVITVS, Anno. 873. Huic filius

XI. BORIVOIVS, Primus Christianus Princeps, Anno. 860.

Hic causa Religionis Christianae vexatus à Bohemis, voluntarium sibi elegit exilium in Moraviam, & quod sine Principe

Respublica detrimentum pateretur, habitis Comitibus, accersitus est ex Bavaria Stoimirus ab Hostivito Principe olim relegatus: sed mox rejectus; & vnde venerat, remissus est: qui proinde Successionem sanguinis interrupisse non est censendus: praeterea revocato postmodum Borivoio, & dignitati suae restitutus. Qui adhuc superstes, quò liberius completi operam daret, accitis Ordinibus, Principatum filio natu majori tradidit. Is fuit.

XII. SPITIGNEVS, Anno. 905. Huic brevi defuncto, Patre adhuc vivente & volente, successit frater

XIII. VVRATISLAVS, Anno. 907. Huic filius sanctissimus

XIV. VVENCESLAVS, Anno. 921. qui Regiam dignitatem, ab Otthone Imperatore delatam, usurpare detrectavit. Iure tamen Rex fuit, & pro felici Bohemici Regni auspicio Primus meritò numerandus. huic Successit frater

XV. BOLESLAVS, Sævus appellatus, Anno. 929. Huic filius natu minor (quòd Strachikvas major Ratisbonæ monachum professus esset.)

XVI. BOLESLAVS, Pius dictus, Anno. 967. Huic filius cognominis

XVII. BOLESLAVS, Anno. 999. qui luminibus privatus cessit filio majori adhuc vivens principatu. Is fuit

XVIII. IAROMIR IVS, Anno. 1003. Hunc excaecavit frater, eisdemque successit.

V D A L R I

- XIX.** VDALRICVS, Anno. 1004. Huic primogenitus
- XX.** BRETISLAVS, Anno. 1037. Huic item maior filius
- XXI.** SPITIGNEVS, Anno. 1055. Huic frater ætate proximus
- XXII.** VVRATISLAVS, Anno. 1061. Hic ab Henrico IV. Imperatore Rex creatus, primus, factò ipso, Regem gessit. Bretislao autem primogenito, ob contumaciam, posthabito, vivens coram Ordinibus Successorem sibi designavit Conradum fratrem. Sed Regius deinceps honorac titulus ad annos. 60. interruptus fuit.
- XXIII.** CONRADVS, Anno. 1093. hæreditatem adijt. Huic brevi defuncto successit VVratislai Regis filius (qui à Patre fuerat exclusus)
- XXIV.** BRETISLAVS, Anno. 1093. Huic frater Successit ab ipso met designatus
- XXV.** BORIVOIVS, Anno. 1100. Hunc Regno expulit Suatoplucus, ex Ottone, Bretislai I. filio, natus, & principatum arripuit
- XXVI.** SVATOPLVCVS, Anno. 1107. Huic rursus Successit ex filijs VVratislai Regis
- XXVII.** VVLADISLAVS, Anno. 1109. Hic, Præterito Otthone fratre, majori, designavit Successorem alterum minorem, is fuit
- XXVIII.** SOBIESLAVS, Anno. 1125. Hic vicem rependens, ex filijs VVladislai dixit hæredem VVladislaum.
- XXIX.** VVLADISLAVS II, Anno. 1140. Postea Rex à Friderico Imperatore Barbarossa creatus. II. Bohemiæ Rex. Sed post ipsum denuò interregnum fuit. Porro VVladislaus adhuc vivens, administrationem Friderico filio tradidit.
- XXX.** FRIDERICVS, Anno. 1173. Hunc intervertit Vdalricus Sobieslai Principis filius, & VVratislai Regis Nepos.
- XXXI.** VDALRICVS, Anno. 1174. qui mox cessit Fratri major Sobieslao.
- XXXII.** SOBIESLAVS verò II. Anno eodem. 1174. Princeps factus. Sed hunc restitutus Fridericus dejecit. Friderico defuncto Successit
- XXXIII.** CONRADVS, Leopoldi Znoimensis filius, Anno. 1182. quo peste extincto,

- XXXI. V. VENCESLAVS**, Othonis Nigri filius, Anno 1191, pro Principatu cum Premislao VVratislai Regis filio contendit: sed VVenceslao interfecto, & Premislao excluso, pro bono Pacis rogatu Procerum Successit.
- XXXV. HENRICVS** VVladislai filius, & VVladislai Regis frater, ex Episcopo Pragensi factus Princeps, Anno 1191. Hic Republica laudabiliter administrata, Egram secessit, Regni curam Ordinibus commendans, vbi brevi decessit. Ex VVladislai Regis filijs, VVladislao & Premislao (quod senior exularet apud Ratisbonam in Latomijs) praelatus est.
- XXXI. VVLADISLAVS**, Anno 1197, qui postmodum Premislao seniori cessit principatum.
- XXXVII. PREMISLAVS**, dictus Othocarus VVladislai Regis Filius, Anno 1197. à Philippo Imperatore manu propria coronatus Moguntia in conventu Principum, 111. Rex Bohemiae, ex quo Regia Dignitas continuata est, & ipse VVenceslaum filium adhuc puerum coronavit.
- XXXVIII. VVENCESLAVS**, Premislai filius, & ipse Othocarus nominatus, ac Rex IV. Bohemiae, Anno 1231. Huic item Successit filius.
- XXXIX. OTHOCARVS**, ita simpliciter nominatus, cognomentum Avi quasi proprium sortitus; alioqui Premislaus Othocarus, V. Rex, Anno 1254. Successit ei filius.
- XL. VVENCESLAVS**, VI. Anno 1284, qui ex Iuditha Rudolphi I. Imperatoris filia suscepit filium, VVenceslaum Iuniorem appellatum.
- XL. VVENCESLAVS** Iunior, VII. Rex: vltimus Bohemiae Princeps ex posteritate Virili Premislai I. Sed duae illius Sorores Anna & Elizabetha fuere superstites.

Iam in ista Principum serie sunt aliqua observanda. Primò: quòd Successio penes eundem sanguinem stetit absq; vlla Regni contradictione, vel prætensione liberæ Electionis;

Secundò: quòd vnusquisque Princeps proximum sibi filium vel fratrem dixit heredem, vt fit in hæreditaria Successione: & qui sic dictus fuisset, semper est pro legitimo receptus: nisi cum vis à cognatis ipsis intervenit.

Tertiò: quòd ipsa subinde inter Cognatos dissidia, & mutuae contentiones

tiones certo argumento sunt, principatum fuisse hæreditarium: quòd eum quisque tanquam sibi debitum, non suffragio Electionis, sed prærogativa Successionis vendicaret.

Vnde Regnum, quomodocunq; illi inter se dissentirent, obnoxium se suis Principibus agnoscebat: nec per occasionem dissidentium, licet inde multum incommodi pateretur, tentavit vnquam, sese in libertatem assertere; jusq; subrogandi Successores, ad se transferre. Tam erat fixum ratumque, Successionem jure hæreditario ad illius Prosapia Principes pertinere.

HÆREDITARIA SVCCESIO

Domus Lucemburgicæ.

Posteaquam Hæres Masculus, primævi Principum Bohemiæ sanguinis defecit, ex fæminis ejusdem Prosapia propagati sunt Reges Bohemiæ: & nunquam Is Thronus caruit avito Principum sanguine, nisi cum Georgius Podiebradius illum occupavit, de quo suo loco dicetur. Vnde factum est, vt externæ Principum familiæ in sanguinis Sceptriq; communionem adscitæ sint. Lucemburgica primum, deinde Austriaca, tertio loco Polonica, & iterum Austriaca. Igitur de Lucemburgica primò dicendum. Venceslaus Rex Pater illius interempti, in quo virilis stetit propago, duas quoque filias suscepit ex Iuditha Rudolphi I. filia, Annam, & Elizabetham: ex quibus Anna Henrico Carinthiæ Principi cum nupsisset, mortuo fratre Wenceslao, hæreditatem Regni adiit cum Viro suo Henrico. Nam (quod lib. 10. nartat Dubravius) ambæ Sorores, Anna videlicet Henrici vxor, & Elizabetha nondum cuiquam desponsa, Comitium ingressæ, orant, sui haberi rationem: ne velut alienæ à Regno prætereantur. Ita ad Henricum propter Annam regimen tunc defertur. Porro non inficias juerim, disceptari tunc ab Ordinibus potuisse, deberentne fæminæ succedere: cum is casus in eo Principatu tunc se primum offerret. Cæterum in vtraque Sorore id Regni Proceres secuti sunt, quod magis erat naturali juri consentaneum: idemq; vsu & auctoritate Cæsarea, Regiaq; sancitum, atque in Regni jura Legesq; transcriptum est. Jam, vt ad Annam & Henricum ejus maritum revertamur. Is, quòd confirmationem ab Imperatore Henrico VII. Lucemburgensi in tempore non petivisset: (is scilicet prætextus quæ situs fuit) Principatu exutus est; suscepta autem Elizabetha natu minor Wenceslai Regis filia: cui Ioannes Cæsaris Henrici filius ab ipsomet parente, Proceribus Regni

Bohemiæ flagitantibus, maritus datus est. ex quo matrimonio Carolus IV. & Venceslaus illius filius, & hujus frater Sigismundus eodem ordine sibi in Regno Bohemiæ hæreditario jure Successerunt. De quo Iure Carolus Rex, quid senserit, & quàm serio illud asseruerit; ex illius Diplomate, quo Friderici Privilegium confirmavit, ac ex Aurea Bulla plus satis intellectum est. Illius verò filij inter se Ius Regni sibi cesserunt; non secus, ac vulgares homines de agro, aut re quapiam hæreditaria faciunt. Extat enim Diploma Sigismundi jam tunc Hungariæ Regis, vbi Ius Regni Bohemiæ Ioanni minori fratri cedit, in hæc verba.

Sigismundus Dei Gratia Rex Hungarorum, &c. Quia pridem Serenissimo Principi Domino Venceslao Romanorum Regi semper Augusto, & Bohemiæ Regi Illustri, fratri nostro charissimo, bona & sufficienti deliberatione præhabita; specialiter propter singularis amoris affectum, quem ad Illustræm Principem Dominum Ioannem Ducem Gorlicensem & Marchionem Lusatia fratrem nostrum charissimum nativa quadam inclinatione tenemus, ad ejus etiam honores & profectus augendos ex vinculo sanguinis obligamur: scientes indulsumus, annuimus, consensimus, & plenam ac omnimodam facultatem, potestatem, & libertatem concessimus, & donavimus: ut ipse insigne Regnum Bohemiæ, & ejusdem Regni Coronam, (in quo nobis ex donatione paterna ac Successionis ordine, tanquam post dictum Dominum Venceslaum fratrem nostrum, Seniori Divi Imperatoris nostri filio (in casu, quo ipsum, quod absit, legitimis hæredibus non relictis præmori contingeret, plenum jus competit Succedendi) uni nostrum, videlicet inter nos & præfatum Dominum Ducem Ioannem, qui sibi ex nobis magis placuerit, & ad quem propria & speciali ex affectu ac libera voluntate trahetur, sine alterius ex Nobis, & signanter Nostri, reclamatione, & renitentia aliquali in vita, vel in morte, quomodo vel quando sibi placuerit dare, donare, legare; & eundem ex Nobis, cui legaverit seu dederit Regnum præfatum, coronari facere, & subjectionem & fidelitatem quorumvis subjectorum Regni Bohemiæ sibi fieri, disponere, & ordinare valeat, atq; possit: pro ut hoc ipsum in alijs nostræ Majestatis literis dicto Domino Venceslao fratri Nostro datis desuper sufficientius continetur. Idcirco in casu, quo ipse Frater noster Dominus Venceslaus Romanorum Rex in vita vel in morte præfato fratri Nostro Domino Duci Ioanni Regnum Bohemiæ prædictum concederet, vel donaret, & non Nobis: ex tunc vos omnes in genere, & vestrum quemlibet in specie, animo deliberato & de certa scientia, ac nostra libera voluntate, de omnibus & singulis promissionibus, juramentis Nobis factis, quibus nobis ex fide facta, vel alias quomodolibet, ex Successionis ordine sive jure stricto tenemini quoquomodo, absolvimus, liberos dicimus, & dimittimus, ac te-

noe presentium penitus liberamus. Mandantes vobis virtute presentium serio-
 se: Quatenus, si, ut premittitur, dictus Dominus Venceslaus dicto Domino
 Duci Regnum Bohemie concederet, vel donaret: quod ex tunc ad eundem Domi-
 num Ducem Ioannem, ad quem vos ex nunc, pro ut ex tunc transducimus, tan-
 quam verum naturalem & Ordinarium Dominum vestrum, & heredes suos le-
 gitimos, & nullum alium respectum habere, & eidem fidelitatem, iuramenta, &
 subiectionem facere, & parere ac obedire modis omnibus debeatis, &c. Datum
 Sempshe, Anno Domini, millesimo trecentesimo Octuagesimo Octavo, die
 tertia mensis Iunij.

Successit nihilominus Sigismundus ipse, a quo Pragenses cum non-
 nullis seditiosis tempore tumultuum Ziscovianorum, dum ferro & rapinis
 vniversum Regnum Bohemie vastaretur, cum descivissent, & Moravos a-
 liosq; Status incorporatarum Provinciarum ad defectionem sollicitassent:
 pro responso ab illis acceperunt: (quale vtinam modo etiam dedissent) non
 posse se, absque dispendio honoris & bonae famae, a Rege suo legitimo &
 haereditario deficere. Ac cum Pragenses nihilominus ausi fuissent, filium
 Vitoldi ducis Lithuaniae Koributum in Regem eligere: illi tamen Electioni,
 Status Baronum & Nobilium adversati sunt ea ex causa, quod a Rege hae-
 reditario iam recepto, & coronato discedere fas non esset. Demum Pra-
 genses ipsimet Koributum in carcerem detruserunt, & loco aureae coronae,
 probrosa veste indutum, & cucullo inverso coronatum Regno cum infam-
 ia expulerunt. Tandem post multas calamitates, & devastationes Re-
 gni, quas experti sunt, errorem suum cognoscentes, iterum ad obedientiam
 Regis sui Sigismundi redierunt. Qui cum vnica haberet filiam Elizabetham,
 Albertum Austriacum (postea etiam Imperatorem) sibi generum adsci-
 vit, adoptavit filium, haereditatem constituit: idq; totum Ordines probave-
 runt. Atq; ita Domui Luxemburgicae Successit Austriaca in Regni haere-
 ditate, per vxorem: sicut illa prius illud obtinuerat, & haereditarium sibi
 fecerat.

P R I M A S V C C E S S I O
 haereditaria Domus Austriacae.

Mortuo Alberto Imperatore, Rege Bohemiae, cum Bohemi elegissent
 pro Rege Albertum Ducem Bavariae: Is iuste & sapienter illam Ele-
 ctionem tanquam invalidam in praedictum haereditatis legitimi, atq; divino

& humano jure damnatam (Roo. lib. 5. Annal.) recusavit. Postmodum hanc Electionem Moravi Bohemis exprobraverunt, pro manifesta in Regem suum perfidia & rebellione, vt docent acta Comitiorum ejus temporis. Successit itaque Alberto Patri Ladislaus tanquam hæres; sed eo brevi, non absque suspitione veneni, communi Europæ luctu, sanctissimè vitâ functo, tertio ad foeminas reditum est. Habuit enim Sorores duas Ladislaus, Annam & Elizabetham, quarum major Duci Saxonie Guilelmo, minor Casimiro Poloniae Regi ex familia Jagellonica matrimonio junctæ erant. Verùm ambæ per ambitionem Georgij Podiebradij exclusæ fuerunt: atque ita tunc primùm, & solùm tunc, Regale Bohemie solium penitus carvit primævo Principum sanguine. ex quo isti argumentantur pro jure liberae Electionis, in hunc modum.

Posteaquam verò dictus Ladislaus defunctus est, Status Bohemie vi privilegiorum suorum, Regem sibi elegerunt, qui neq; è Domo Austriaca, neq; Luxemburgica oriundus fuit, Georgium nimirum Podiebradium. Cui factò non tantum Domus Austriaca locum dedit, sed etiam Fridericus Cesar ejus nominis III. caput tum temporis Domus Austriacæ & Imperator Romanus, predicto Georgio Regi Privilegia Regni Bohemie confirmavit. vt Confirmatio illa Anno millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono, illustri est documento. Vnde facile apparet: à memorata clausula Confirmationi Caroli IV. inserta, planè discessum esse, adeoq; Regnum Bohemie ad nullam certam familiam fuisse ligatum.

Hæc Confirmatio pugnantia prorsus asserit. nam ait: post Ladislaum, *Vi privilegiorum suorum Successorem sibi elegerunt;* Et contra infert: *Apparet à memorata clausula Confirmationi Caroli IV. inserta, planè discessum esse.* Nam si à Caroli declaratione privilegiorum discessum est: vtrique, vi privilegiorum non potuerunt sibi eligere Successorem. Privilegia enim tantum valent; quantum eis defert. supremi Principis auctoritas, & interpretatio.

Deinde, quæro: an jure discessum sit à Caroli declaratione? Si minus: vtiq; Podiebradij Electio contra Ius & fas peracta est: non ex privilegio. si autem jure discessum est: ostendant, quo jure. nam Caroli declaratio vim suam habebat, quod saltem contraria consuetudine non fuerat ipsi derogatum. Porro ante Georgium, tale non præcesserat exemplum. Manebat igitur sua auctoritas Caroli Sanctioni, & perperam ab illa est discessum. Quod etiam atque etiam confirmat ipse Electionis modus. Nam cum Legati adessent Competitorum, quibus jus esse aliquod poterat ad Regnum; Friderici primùm Imperatoris Austriaci, qui ex veteri cum Bohemis pacto,

non tam sibi, quam aut fratri, aut patrueli Regnum petebat; Deinde Casimiri Poloniae Regis, & Guilielmi Saxoniae Principis: quorum Casimirus minorem Ladislai Sororem: Guilielmus majorem in uxorem habebat: studiosè cavit Georgius, ne audirentur, priusquam Electio facta esset. (nempe ne æquitati foret locus) cumque in templum ante Electionem Ordines supplicatum convenissent, vehementi Rokezani oratione; per tumultum Georgio acclamatum est, quem tamen neque Moravi neque Silesij pro Rege unquam agno verunt. At investivit Georgium Fridericus. Fecit pacis bono. Et quia domesticis cinctus periculis, vicini Regis ope indigebat: quam aliquando etiam expertus est. Quanquam tunc Austriacorum Ius ad Regnum non urgebat: cum duæ Ladislai defuncti Regis superessent Sorores, Polono & Saxoni nuptæ: ad quarum potius alteram ex sanguine hæreditas pertinebat. Atque ita factum, vt defuncto Podiebradio VVladislaus Casimiri filius ex Elizabetha juniori Ladislai sorore ad Regnum accerferetur. sicque Regius sanguis ex parte matris reponeretur in avito Regni solio. Fixum itaque maneat: Podiebradij Electionem toleratam fuisse magis, quam probatam: quippe extra juris ordinem.

S U C C E S S I O H Æ R E D I T A R I A

V V l a d i s l a i e x R e g i b u s P o l o n i æ .

Defuncto Podiebradio, qui legitimam Successionem interceperat, per injuriam exclusis Ladislai sororibus: rectè atq; ordine VVladislaus Casimiri Poloniae Regis filius ex Elisabetha Ladislai Sorore, in Regem Bohemiae assumptus fuit: quod ex Regum Bohemiae sanguine à matre oriundus esset. Nunc videndum, quemadmodum ea familia jus Regni pro hæreditario habuerit, & ad posteros transmiserit. Ac adversarij quidem non dubitant, ab hoc perinde VVladislai exemplo argumentari, atque ab ipsius Podiebradij: cum nulla penitus vel species paritatis sit. quandoquidem Georgius purus putus extra Regnum sanguinem extiterit: VVladislaus autem ex matre à prisca Bohemiae Principibus, Regibusq; descenderit. Sed est, quod in VVladislao ipso premit: quod is de Regno quasi hæreditario constituerit. Nam peculiaribus literis disponit, vt postquam Ludovicus filius jam sit in Regem coronatus, si absque hæredibus decedat, Ducissa Anna illius Soror, Regni hæres existat; & in gratiam Regnorum Hungariæ & Bohemiae debeant liberi ita educari, vt utriusque gentis linguas addiscant. Amplius pro-

pro-

promittit Bohemiarum Ordinibus: siquidem Anna in eodem Regno hæres est: illam absque Consilio scituq; Regni, su cuius non desponsurum. Ac ne Vladislaus arbitrato suo decernere de hæreditaria Regni Successione existimetur, illa in primis verba Diplomatis adnotanda sunt: *Et cum vigore iurium & immunitatum, & privilegiorum Regni Bohemia, si suam Serenitatem Regem Ludovicum Dominus Deus sine hæredibus per mortem avocaret: (quem Deus custodire dignetur) tunc Eilia nostra Ducissa Anna mansura esset vera Hæres Regni Bohemia: hæc omnia attendentes, &c.* Vide quemadmodum profiteatur: vigore iurium, & immunitatum, & privilegiorum Regni Bohemia, feminas etiam esse Regni hæredes. Atque hæ ipsæ literæ pro æterna lege à Statibus receptæ, & inter Constitutiones relatæ sunt.

Ad hoc, inquit, ita respondetur: *Posteaquam semel à memorata clausula, quam Imperator Carolus IV. sue privilegiorum confirmationi inseruit, plane discessum est, & Ordines Bohemia libera Electione sunt usi, ut supra adducta exempla id pluribus comprobant: quod nimirum Domus Austriaca in Regno Bohemia hæditario non Successerit, unde nec in Regis Vladislai potestate positum fuit, per dispositionem suam sine Comitibus, & contra consensum Statuum filiam suam hæredem Regni in præiudicium privilegiorum constituere, ita ut non patris sed fratris in regno hæres esset.*

Iterum replicant, quod discessum jam sit à Caroli IV. clausula sive Declaratione: idque exemplis constare. At discessum esse, contra fas: & unicum exemplum Georgij tumultuariè intrusum, nequivisse juri hæredum præiudicare; quod & statim fuit correctum, adscito Vladislao regij Bohemia sanguinis ex matre, plus satis supra confirmatum est. Porro inserta illa verba. *Quod nimirum Domus Austriaca in Regno Bohemia hæditario non Successerit: non apparet, quorsum pertineant.* Nam de jure Austriaco illo tempore non est modò controversia. Iam conclusio illa: *Vnde nec in potestate Vladislai fuit, &c.* confutatis principiis, spontè corruit. Nam constat, non esse contra privilegia, sed ex vigore iurium & immunitatum & privilegiorum Regni Bohemia, ut idem ipse Vladislaus palàm profiteretur, neutiquam reclamantibus, ut falsò dicitur, sed approbantibus Regni Ordinibus. Et quomodo sine approbatione fecit, quando polliceri ipsis debuit, ut postquam Anna hæres foret, non locaretur matrimonio, Statibus inconsultis? Agnoverunt ergo illam pro hærede.

Quòd autem non patris, sed fratris hæredem dici reprehendunt, ambiguum est. nam paterni quidem Regni hæres fit; sed casu tantum: quod frater absque hærede alio decedat. In quo nihil subest mysterij, vel novitatis.

25

tis. Quòd denique subijciunt: Serenissimum FERDINANDVM I. nullo respectu Annæ, fuisse in Regnum liberrimè electum, id paulo post examinabitur.

SECUNDA SVCCESSIO HÆRE- ditaria Domus Austriacæ à FERDINANDO I. ad II.

Hic est FERDINANDVS, qui post Albertum Austriacum fasces Bohemicos postlimino in Domum suam retulit. Adversus quem novi Zelatores libertatis opponunt duo: atque contendunt: FERDINANDVM I. non causâ vxoris, sed mera Ordinum voluntate in Regno successisse. Deinde non ita successisse, vt posteris ipsius ex hæreditate debeatur Regnum, sed ex gratuita solùm liberalitate eis fuerit hæctenus delatum.

Pro priori asserto, non afferunt aliud, quàm quòd Regnum non sit hæreditarij iuris: ac si quando fuerit, jam sit per Podiebradium & VVladislaum Reges ei consuetudini derogatum: quæ cum futilia esse jam supra ostenderimus, actum agunt. At in FERDINANDI literis Reversalibus præcipuam spem locant, à qua facile deijcientur. Ac primò quidem affirmamus: ex illis ipsis literis maximum creari causæ ipsorum præjudicium. Nam si tales literæ in ipsa admissione ad Regnum, & coronatione Regis expressæ, dignæ postea iudicatæ sunt totius Regni suffragio, vt retractarentur; id sanè plus est, & valet pro FERDINANDI jure contra prætensa privilegia aliquorum Bohemorum: quàm si ab ipso statim initio posteriores literæ Reversales datæ fuissent. Revocatio enim dictorum, manifesta est confessio, quòd se aliter res habeat.

Sed tenebrio, inquit, aliquis post novendecim annos, ex quo priores Reversales à FERDINANDO datæ fuerant, demum anno millesimo quingentesimo quadragesimo quinto irrupit in Tabulas Regni; atque ad marginem illarum literarum adnotavit, eas esse retractatas. Id ita confirmant. 1. quia in Diæta ejus anni, & in propositione Regia nulla fit mentio mutationis Reversalium. 2. quia ad marginem prædictam notatur: literas posteriores FERDINANDI reperiri infra eodem Codice; cum in eo non sint, verùm in alio separato. 3. Quia posteriores dissentiunt à prioribus, & pugnant cum privilegijs: quia vrgent Caroli IV. Confirmationem, & VVladislai dispositionem: à quibus jam discessum fuerat. 4.

D

Quia

Quia id circò studiosè occultata hæcenus fuerunt privilegia: ne talia in in-
 cem prodirent. s. Quia FERDINANDVS Imperator satis intellexit:
 Regnum non esse hæreditarium. Vnde anno millesimo quingentesimo
 quadragesimo nono, à Statibus petijt, vt Maximilianus ejus Primogenitus
 à morte Patris Rex esse posset. Hæ profectò telæ non irretient vel culicem
 quidem. Vniuersè respondetur: si detur, tam facile corrumpi posse Tabu-
 las Regni: actum est de illarum autoritate, ac fide. Nam, si in re omnium
 gravissima, de ipso jure Regni & Successione, irrepfit in eas depravatio, &
 supposititiæ ab Imperatore Reversales falsò in eas relatæ sunt: quid in illis cer-
 tum firmumq; potest existimari? Porrò, vel Cæsare conscio id factum est,
 vel eo minimè jubente. Injussu, nemo attentaverit, nullâ sui Principis gra-
 tiâ, summum adire periculum. At jussisse Cæsarem, & Eum: voluisse que
 falsarium fieri publicarum Tabularum, quibus omnis stat fides: id verò ne-
 farium est, vel cogitare. Prætereà: nunquid etiam à quopiam tenebrione
 falsatæ erunt publicæ Regni leges & constitutiones, quæ manibus terun-
 tur, & ex quibus Ius Iustitiæque administratur: quoniam in illis eadem pas-
 sim reperiuntur; & ibidem Reversales FERDINANDI posteriores, tan-
 quam norma & regula Successionis proponuntur? quarum verba in tertia
 confirmatione referentur. Iam ad objecta singula respondendum. Ad pri-
 mum. Quanti demùm refert, quòd non commemorentur illic posteriores
 Reversales: quando in Regni Constitutionibus sæpe mentio fit illarum; &
 vt dictum est, pro norma proponuntur? & quacunque id ratione accide-
 rit, certè in Comitijis anni millesimi quingentesimi quadragesimi septi-
 mi, & mentio illarum fit; & pro jure & lege ab Ordinibus suscipiuntur.

Ad 2. Quale hoc est argumentum, ad tam solidam labefactandam
 veritatem? Debuerant ambo Codices simul compingi: sed, quia crescebant
 in majus, separati remanserunt.

Ad 3. Ideircò priores revocatæ sunt, quòd juribus Regni minus con-
 sentirent: quare posteriores debuerunt esse diversæ. neque aliter sunt di-
 versæ, quàm, quòd mentio in posterioribus fit ejus juris, quòd Anna FER-
 DINANDI vxor ad Regnum hæreditarium habuerat, quòdq; in priori-
 bus fuerat prætermisum: Cum privilegijs autem nullo modo pugnant, vt
 satis offensum est. Et quænam sunt ista privilegia? Friderici certè, & Caro-
 li pro nobis stant. Et quem isti jactant vsum contrarium, toties Podiebra-
 dium suum ingerentes? Nam Vladislaus jus habuit Regni à matre: &
 quando tunc discessum fuisset à jure pristino: an non reditum est, quando
 ex illo tempore pro vno illo, quinque præstantissimi Reges è Domo Austri-

27
aera clavum Bohemici Regni magna gloria per annos centum hæreditaria
Successione tenuerunt?

Ad 4. Nescio quas latebras obijciunt: quando præ manibus hæ-
bent Constitutiones Regni, in quibus eadem omnia jam olim legisse potue-
runt.

Ad 5. Quid FERDINANDVS senserit, satis apparuit, cum pri-
ores Reversales, re melius perspecta, voluit esse retractatas; quæ & in publi-
cis Comitijs Anno millesimo quingentesimo quadragesimo quinto, volun-
tate & assensu Statuum sunt ipsi restitutæ; pro quibus dedit alias: vbi astituit
ex Caroli IV. privilegio & Vladislai dispositione, ad vxorem suam An-
nam, vti hæredem, Regnum fuisse devolutum: idq; à Statibus etiam agni-
tum, quas literas ex integro semel recitalle operæ petium fuerit: sic autem
habent.

*Nos FERDINANDVS, DEI Gratia, Romanus Rcx, semper
Aug. &c. Notum facimus his literis Vniuersis postquam ex destinatione & per-
missione DEI Omnipotentis, Anno millesimo quingentesimo vigesimo sexto, die
Decollationis S. Ioannis Baptiste calamitosa res accidit: quod Serenissimus Prin-
ceps & Dominus Ludovicus, Hungaria & Bohemia Rex, Frater, & Affinis no-
ster charissimus, pro defensione S. Fidei Christianæ, & conseruatione Regnorum,
Provinciarum, & subditorum suorum fidelium dilectorum, militando contra he-
reditarium & crudelissimum hostem totius Christianitatis Turcam, sine hæredi-
bus è vivis excessit; & hoc pacto Regnum Bohemia, & alia adherentes Præuincie,
vtpote Marchionatus Moravia, Ducatus Silesie, superior & inferior Archi-
onatus Lusatia cum omnibus & singulis superioritatibus, dominijs, & libertati-
bus ad illos spectantibus, ad Serenissimam Ducissam & Dominam Annam Ro-
manorum, Hungaria, & Bohemia Reginam, Conjugem nostram Charissimam,
tanquam ad germanam Sororem supra scripti Regis Ludovici, inclyte memorie,
& veram ac genuinam hæredem vigore libertatum, privilegiorum, & Constitu-
tionum Imperatoris Caroli IV. iuste devolutum quemadmodum ille Majestates
fusus hoc in se continent, & comprehendunt: si ex Regia Prosapia & Stemmate
Masculei & femineæ sexus legitime procreatis, nemo superstes esset, quod libera e-
lectio Regis Bohemia Statibus ejusdem Regni, & Provincijs ad illud pertinenti-
bus, & non aliter competeret: quarum litterarum Imperatoris Caroli datum Pra-
ge Anno millesimo trecentesimo quadragesimo octava, Indictione prima, septimo
Idus Aprilis, & Regnorum anno secundo. Et pariter literis & Reversalibus Re-
gis Vladislai Domini Patris nostri Charissimi, laudabilis memorie, expressè hoc
insertum est: si Dominus Deus Regem Ludovicum sine hæredibus per mortem a-*

vocaret, quod juxta jura, Constitutiones, libertates, & privilegia Regni Bohemiae, Regina Anna, Conjux nostra dilectissima, Vera haeres Regni Bohemia perman-
sura esset: quarum literarum datum in Arce Pragensi feria sexta post Sanctorum
trium Regum Anno millesimo quingentesimo decimo, & Regnorum Hungariae
vicefimo, & Bohemiae tricesimo octavo.

Idcirco, Status dicti Regni Bohemiae memoratam Conjugem nostram Cha-
rissimam, tanquam veram Haeridem & Reginam hujus Regni, juxta tenorem e-
jusdem Regni Iurium, Constitutionum, & libertatum humiliter recognoverunt,
& receperunt. Et personam Nostram, post uxorem nostram, veluti veram here-
dem, in Regem & Dominum suum ex sua libera & bona voluntate elegerunt, &
receperunt. Quam Ordinum promptitudinem, & personae nostrae in Regem eorum
Electionem, & receptionem, dictis Statibus, haeredibus, & successoribus nostris
omni clementia nostra Regia cum haeredibus, & Successoribus prosequemur, &
compensabimus. Data in Arce nostra Pragensi feria tertia post D. Egidij An-
no à Nativitate filij D. E. I millesimo quingentesimo quadragesimo quinto, Et no-
strorum Regnorum, Romani decimo quinto, & aliorum decimo nono.

Ideo autem, quò ad suam personam, profitetur, se, ex libera volun-
tate electum, quòd Ius haereditarium, non suum esset, sed Annae vxoris: ip-
se autem recipi approbatione Regni debuerit. Quoniam verò occasione
belli, quod cum Ioanne Friderico Saxoniae gestum fuit, factis conventiculis,
articulos aliquot in praedictum Regis concluderunt, inter quos fuit vnus:
ne iuramentum haeredibus Regis praestaretur; & ne, vivente Rege, haeres
coronetur, addentes causam, praedictare hoc liberae Electioni, quam si-
bi de jure competere asseverabant: FERDINANDVS sedatis tumulti-
bus, Anno millesimo quingentesimo quadragesimo septimo, Comitium pu-
blica Statibus indixit, ac de iniquitate horum articulorum conquestus est;
& tandem in iisdem Comitij decretum fuit, vt Status Regni Bohemiae in
posterum se gerant erga haeres suae Majestatis secundum tenorem Aureae
Bullae Caroli IV. Imperatoris, Dispositionis Vladislai, & Reversalium
suae Majestatis Anno millesimi quingentesimi quadragesimi quinti. Et ita
haec tria, ex conventionem Statuum cum sua Majestate, posita sunt pro nor-
ma, & fundamento successionis: quod vt in posterum pro lege habeatur,
pluribus in locis inter constitutiones Regni insertum est: sed reddamus hic
verba ipsorum Comitiorum. Posteaquam S. R. Majestas Statibus id quod at-
tinet suae Regiae Majestatis Haeres propositum voluit: Siquidem Caesaris Caroli
IV. gloriose recordationis Aurea Bulla, & Regis Vladislai gloriose memoriae
Literae Majestales, similiter suae Regiae Majestatis Reversales Statibus tradita,
qua-

29

quarum datum in Arce Pragensi die Mercurij post S. Aegidij diem, anni
M. D. XLV. quomodo se istud Regnum erga hæredes sua Regie Majestatis gere-
re debeat, clarè continent: in eo omnes tres Status pariter convenerunt, & statuo-
runt, permanendum esse apud ipsam Auream Bullam, & Majestales literas, ac
Reversales: ita quòd juxta jam memoratam Bullam auream, Majestatis literas,
& Reversales erga Sua Majestatis Hæredes, & non aliter se gerere debeant.

Sed opponunt, vrgentq; importunè: FERDINANDI I. Postes-
ros fuisse libera Electione Ordinum susceptos: nempe Serenissimos Reges
Maximilianum I. Rudolphum II. quod inde confirmant: quia FER-
DINANDVS pro Maximiliano primogenito; Hic pro Rudolpho item
natu maximo; & hic pro Fratre Matthia preces suas interposuerunt: vt re-
ciperentur in Reges, & coronâ insignirentur. Quid porrò petere opus fuit,
si jure succedebant? fact fuerat, ab ipsis Parentibus declarari hæredes. Adde,
quòd ab illis sic Electis, datæ Reversales sunt Regni Ordinibus.

At qui petere, nihil præjudicat juri acquisito, quia etiam, cum jus est
certum, factò ipsi possunt, obijci difficultates. quod, accidere quotidie
videmus: atque in Dominis Bohemis etiam experimur. Nam si Regem,
quamvis ab ipsis juratum, & coronatum, tam leviter rejiciunt: quid spe-
randum fuerat, si nec receptus quidem fuisset? & quanto boni Domini
pretio nunc redimerent, vt FERDINANDVS non fuisset aliquando ad-
missus, nedum coronatus? certè minori infamia repudiari ab eis modò po-
tuisset. Igitur quòd jus suum aliquis modestè petat, ac etiam pro obtinen-
do roget, non est novum, & sæpè necessarium; & factitatum passim etiam
à Regibus, quos constat esse hæreditarios. Nam quidam quàm libenter
vsurpant alienum, tam reddunt inviti. Itaque firmari Regni Successionem
dèmissione animi, ac demereri ita subditos, nihil derogat hæreditati jure
debitæ: imò id fit prudenter, quando maxime non desunt homines inqui-
eti Iuribus tuis invidianres. Sæpè Dominus rogando exprimit obsequia à
ferro: & interest, vt ille non tantum ea præstet, sed vt propensa etiam ob-
sequendi voluntate. Hinc est quod VVladislaus in sua dispositione Regni,
cum profiteatur suos liberos esse hæredes, tamen dicit: Ludovicum filium
à Statibus bona & libera voluntate receptum, coronatumque fuisse. Libe-
ra inquam, non vt opponitur debitæ; sed quâ etiam, quod debitum est
promptè atque ex animo facimus. nam coactè facere, servile est: sed facere
ita promptè, ac si non debeas, ingenuum.

Quòd autem jactant: Reversales à prædictis Regibus datas: miror,
ex illis non fuisse aliquid productum, vnde constaret: recognovisse Reges

illos non debitò, sed gratuitò se fuisse receptos. quäle siquid fuisset: haud dubie boni isti Domini proclamassent. Sed quid audacius, quam affirmare: FERDINANDVM I. filio suo Maximiliano obtinuisse precario Successionem; quando ille pro hæreditaria asserenda tam diligenter laboravit, & evicit, atque inter Constitutiones Regni pro æterna lege de consensu Ordinum æternum sancivit? Adde, quòd in Codicillo ad hanc rem condito, testatum reliquerit hoc ipsum jus hæreditarium. vt ridiculum sit affirmare, illum aliter filio suo Regnum obvenire voluisse. Et verò quã fieri poterat, vt FERDINANDVM II. (quod ipsi fatentur in prima causa) eligi nolentem, sed recipi: inusitato exemplo admitterent, si priores Reges libera & gratuita Eelectione suscepti fuissent? Ac si Reversales aliorum id continebant: quomodo à FERDINANDO II. similes non sunt petita? Sed libet verba Codicilli FERDINANDI ex Germanico reddita, hãc apponere:

Non possumus intermittere ex paterno & fideli amore, quin nostros charos filios certiores faciamus; quod Nos ante aliquot annos circa initia Regiminis nostri Bohemici ad diligentem instantiam statuum Regni nostri Bohemici, & ex ignorantia veri fundamenti, ejusdem Regni Statibus publicum & conscriptum testimonium dederimus: quod Nos ex libera voluntate in Regem suum elegerint, & acceptaverint; sed elapso tempore: cum lustraremus nostri Regni Privilegia & Statuta; & inter cetera maxime prædecessoris. Nostri defuncti Cesaris Caroli IV. Bullam; dilucide deprehendimus, quod nostrum Regnum Bohemia, quamdiu supersunt ex Regio sanguine, sive masculi, sive feminae, non pertineat ad Electionem Statuum; sed cadat in superstites Regis sanguinis personas. Inde cum ejusdem Regni Bohemiae Statibus effecimus, vt supradictum testimonium & recognitionem nobis reddant; & recognoscant, quod Regnum hoc non per Electionem, sed per legitimam hereditatem & successionem ad Charissimam nostram Conjugem, honoratam & felicis memoriae, tanquam hæreditariam Reginam & Dominam transierit, & per illam ad Nos derivatum sit. Quae omnia Dilectionibus vestris pro bono & commodo significanda duximus, vt secundum ea vos dirigatis.

Tertia Confirmatio

HÆREDITARIÆ SUCCESSIONIS,
ex Regni Constitutionibus.

IN

A. I.

IN Titulo, de Electione Regis. *Quandocunq; res eò devenerit, ut vigore privilegiorum hujus Regni, videlicet Aurea Bulla Cesaris Caroli IV. Regis Vladislai Dispositionis, moderniq; Regis (FERDINANDI) Domini nostri Reversalium super hoc Statibus elargitarum, Rex Bohemia eligendus esset: Tunc eligi debet ita, prout antiquitus fuerat observatum, & quidem in arce Pragensi.*

B. XX.

Si autem omnes tres Status de Rege, re eò deducta, vigore privilegiorum, nempe Aurea Bulla Caroli IV. Dispositionis Vladislai gloriosae memoriae, Reversalium Suae Regiae Majestatis literarum super hoc Statibus elargitarum, consenserint, & Regem elegerint. Tunc Burgravij Carlsteinenses debent illi Electo Regi post coronationem, Arcem, Coronam, & Glenodia cedere: mandato illis ab omnibus Statibus facto, prout superius scribitur.

ITEM IN TITULO DE IUDICIO

Regni, quomodo; & quando observari debeat?

Iudicium Regni absque ullis impedimentis progressum suum habeat, & duret; Et si interea Rex, ex permissione Divina absq; heredibus de hac vita decesserit, vigore Privilegiorum hujus Regni, nimirum Aurea Bulla Cesaris Caroli IV. Dispositionis Regis Vladislai gloriosae memoriae, & Reversalium Regiae Majestatis super hoc Statibus elargitarum: aut quamvis heredes extiterint, nihilominus continuo Iudicium Regni procedat & duret.

Hactenus in constitutionibus Regni, quae, auctoritatis quantae sint, ex conclusione illarum intelligetur, in qua ita habetur, in Titulo,

CONCLUSIO CONSTITUTIONUM Regni.

Z. II.

Barones & Nobiles Iudicium Regnialiaq; Iudicia ita observare, ac judicare debent, qualiter Iuramentum praestiterint super hasce Constitutiones Provinciales, prout antiquitus observatum fuit, justumq; esse cognoverint. Et ibi poterit quilibet apud illud iudicium allegare praedictum

caturus

caturus pro sua causa: pro ut antiquitus observatum fuit; & secundum formam
 harum Constitutionum, quæ in hoc jure conscripta sunt, quilibet vindicare actio-
 nem debet, post sententiam; & post judicium de contumacia latum, executionem
 urgere: & qualiter ea fieri debeant, Constitutiones normam præfigunt.

Item. Z. I V.

Cum voluntas Regiæ Majestatis in Comitibus Publicis Principes, Barones, &
 Ordo Equestris, quæ scripta hisce in Constitutionibus de Tabulis insinuatam,
 pro jure habenda definiuerunt, & confirmarunt. Ea quidem à nullo homine abs-
 que scitu Regiæ Majestatis, votoque Baronum & Ordinis Equestris infringi debent:
 Barones enim cum Equestri Ordine semper illam voluntatem, ac libertatem ha-
 bebant cum voluntate Regiæ Majestatis in Comitibus publicis, legibus suis addere,
 vel demere. Et adhuc uterque Status hanc sibi libertatem reservat, in quamcumque-
 rem isti duo Status in Comitibus publicis consenserint, Legibus suis cum voluntate
 Regiæ Majestatis addere, vel demere.

Cæterum, cum tam claræ apertæque sint Constitutiones, Commen-
 tario non egent. Disertè enim sancitur, ut juxta Auream Bullam Caroli
 IV. & Vladislai Regis Dispositionem procedatur. Per utriusque autem
 Diploma constat, etiam feminas esse Regni hæredes. Additur etiam: juxta
 moderni Regis Domini nostri Reversales, nimirum: FERDINANDI I.
 quas tamen ipsi à Tenebrione quopiam volunt esse suppositas: cum inter
 Authenticas Regni leges referantur. Et illud quoque observatu perutile est,
 quòd Constitutiones Regni Electionem passim nominant: tametsi hæredi-
 tarij Domini, Receptionem: ut minus etiam mirum sit, quòd Fridericus I I.
 in suo Diplomate eadem voce abusus fuerit, ut illic adnotavimus. Hacten-
 us ex Iure Regni, quòd, vel solum sufficeret.

Subijciamus quoque formulas Iurisjurandi, quò se Regni Officiales
 Regi, & Regno obstringunt: quæ inter ipsas etiam Constitutiones recen-
 sentur. Nam & illæ disertissimum Testimonium perhibent, quò ad Hæ-
 redes Successio pertineat.

Juramentum

SUPREMI BURGRAVII RE-
 gni Bohemiæ.

Inro

I Vro Domino DEO, Omnibus Sanctis, Serenissimo Principi ac Domino Domino FERDINANDO, Romanorum, Vngaria, Bohemia, &c. Regi, &c. tanquam Regi Bohemia, & Sua Regia Majestatis Heredibus, vel qui tandem Rex esset, &c. Omnibus Dominis, Equestri Ordini, & univ[er]sa Regni Bohemia Communitati, Diviti, & Pauperi, in hoc, ad quod vocatus sum, Officio supremi Burgraviatus Pragensis, Veritati patrocinari, & in juriam damnare. Et hoc neq[ue] propter gratiam, neque propter disgratiam, neq[ue] propter ullam rem aliam. Sic me DEVS adjuvet, & omnes Sancti.

Juramentum

BURGRAVIORVM

Karlsteinen ium.

B. VIII.

I VRAMVS Domino DEO, Omnibus Sanctis, Serenissimo Principi ac Domino, Domino FERDINANDO, Romanorum, Vngaria, Bohemia, &c. Regi, &c. tanquam Regi Bohemia, & Sua Majestatis Heredibus legitime à sua Majestate provenientes: & omnibus Dominis, Equestri Ordini, Nobilibus, & univ[er]sa Communitati Regni Bohemia; &c. Quod istam arcem Karlsteinensem cum Corona, & omnibus Privilegijs ac Klenodys Regni, qua nobis tanquam Burgravis à Sua Regia Majestate, & Dominis, Nobilibus, & univ[er]sa Communitate Regni Bohemia concedita sunt, fideliter, ac diligenter servare debemus, & recte cum his omnibus agere, Sua Regia Majestati, ejusq[ue] Heredibus, & univ[er]so Regno. Quod si DEVS permitteret, v[er]o Rex ac Dominus noster absq[ue] Heredibus moreretur: tunc Arcem Karlsteinensem nulli debemus cedere, neq[ue] Coronam tradere: sed cum Domini, Ordo Equestris, & tota Communitas Regni, B. pari voluntate de Rege consentirent, eumq[ue] ipso facto eligerent, & pro Domino acceptarent ita, ut antiquitus fiebat, juxta consuetudinem, jus, & Privilegia Regni, B. Tunc mox & quamprimum debemus, & promittimus, Coronam absque ulla repugnantia Dominis, Equestri Ordini, ac univ[er]sa Communitati tradere: nihil ad id nobis in auxilium acceptando, quod humana ratione excogitari possit. Post Coronationem vero, quandocunq[ue] moneremur, debemus etiam Regi futuro Karlsteinium in potestatem tradere. Quod si nos ita non geramus (quod DEVS avertat) sive in toto, sive in parte: agnoscimus, quod id ageremus (vel patramus) contra nostrum honorem: ipsum honorem, vitam, & facultates nostras per-

E

ditari

dituri, nullo unquam tempore in aeternum ad ea restituendi. Sic Nos DEVS
adjuvet, & omnes Sancti.

Juramentum.

CAPITANEI ARCIS

Pragensis.

B. VII.

I Pro Domino DEO, Omnibus Sanctis, Serenissimo Principi ac Domino, Do-
mino FERDINANDO, Romanorum, Vngariae, Bohemiae, &c. Regi,
&c. tanquam Regi Bohemiae, & Suae Regiae Majestatis Haeredibus; Omnibus
Dominis, & Nobilibus, ac Univerſae Communitati Regni Bohemiae: quod in hoc
Officio, ad quod vocatus sum, ſcilicet Capitaneatus Arcis Pragensis, fideliter &
recte me gerere; Eandem Arcem fideliter & recte curare: ſua Regia Majestate
me in hoc dirigere volo. Quod ſi permiſſu DEI vita decederet Rex absque Ha-
redibus, (quod DEVS avertat) tunc, quod me cum hac Arce Pragenſi nemi-
ne dirigere, neq; ad ullum alium reſpectum habere debeam, niſi ad Summum Bur-
gravium Pragenſem. Sic me DEVS adjuvet, & omnes Sancti.

Cernis, quemadmodum praecipui Regni Officiales, tum Regi, tum
Haeredibus fidelitatem promittant? Et erunt, qui diſputare audeant, im-
mo contendere: Regni Bohemiae nullos eſſe haeredes? id quod, an igno-
ratione Regni Iurium, an perturbatione potius animi faciant: alij ſtatuant.
Sperandum autem eſt; re tam perſpicue demonſtrata, & in publicum ſemel
producta: nec ipſos in poſterum refragaturos: quando non amplius impo-
nere vulgo poterunt, nec vero ipſi volent proterviae notam incurre-
re.

Epilogus

AD PRIMAM

Cauſam.

Libet jam, iuvatque Dictorum ſumma capita paucis colligere, ac ve-
lut in exigua tabella tibi, O Inaelyta Bohemia, ſpectanda propo-
nere.

Iam inde à primo ferè exordio tui Principatus, ad illum uſq; VVences-
laum, qui Luditham Rudolphi I. Imperatoris filiam accepit uxorem, Bo-
hemi-

35

hemitorum Principum sanguis absque interruptione per viros semper felicissimè propagatus est. In hujus autem Venceslai filio, item Venceslao, stetit propago, & per feminas deinceps manare perexit. Ex quo tempore tres Familiæ Nobilissimæ, velut in truncum Regium insitæ fuerunt, atque in sanguinis Sceptrique communionem adscitæ: Luxemburgica: Austriaca: Polonica. Porro singulæ tandem sceptrum tenuerunt, quamdiu ex illis Proles extitit: qua deficiente, rursus altera adscita est familia per sanguinis Connubium eodem jure. Hinc evenit, ut à Przemislao I. ad FERDINANDVM II. qui modò oppugnatur, Clarissimus Bohemiæ Principum, Regumque sanguis, rara felicitate permanaverit. Nunc, te appello, Inclyta Bohemia, age, compone motus animi; & æquabili tranquillitate mecum expende: quidnam tibi, vel ad usum vtilius; vel ad nomen clarius, vel ad debiti Officij partes magis necessarium sit: Utrumne limpidissimos latices perenni cursu defluentes per tot ætatum Principes, ac Reges, à Solio, Regnoque tuo, intercisis Canalibus avertere; proque viva, & expertæ bonitatis aqua, novas tibi cisternas effodere? an potius juxta ripam hujus quasi fluminis amoenissimi, qui latificat Regnum Univerſum, placidè considerè, & optata pace, bonisque omnibus affluere? Ad utilitatem, quod attinet, initia & progressus docent, quàm tibi hæc prævaricatio cladem allatura sit, si pergas desipere. Gloriam verò nominis amittes omne in, dum Innocuum Sanguinem & Avitum vi, armisque persequeris, ac delere paras. De æquitatis debito, quid dicam? Certè, vbi nulla etiam suppetèrent Hæreditatis jura, promeruit abs te tantum Regius Sanguis, qui in vna adhuc Austriaca familia conservatur; ut ipsum à possessione tam antiqua non eijcias, & exulare velis.

Quòd si te nec Honestas movet: cogar Iustitia, quæ istud à te severissimè requirit. Ostensum enim supra fuit: quòd stetit Virilis Propago, absque controversia Principatum ad hæredes semper fuisse devolutum. Postea verò per Connubia Regij sanguinis faminarum, instauratam fuisse Successionem; & qui externi Principes eo pacto adsciti sunt in Sceptri societatem: jure deinceps hæreditario ad posteros suos Coronam Regiam transmisisse. Id Ioannes ex Luxemburgica Domo fecit: id Albertus ex Austriaca: id Vladislaus ex Polonica: FERDINANDVS iterum ex Austriaca. qui id etiam, quo perennior esset, certiorque Successio consentientibus Regni Ordinibus, lege perpetua inter Constitutiones Regni referendum curavit. Usus itaque viguit perpetuus. Porro privilegia nulla extant vsui contraria. Nam Fridericus II. illud vnum indulget, ut Bohemiæ Principatus deinceps jure perpetuo (quod eousque non fuerat)

fuerat) Regnum foret; ac, siquando Successio intercideret: is demùm esset Rex, qui à Statibus ritè eligeretur. Idipsum Carolus IV. confirmavit, atq; in Bulla Imperij aurea, cum declarasset: Electoratus omnes esse hæreditarios: etiam Bohemicum: id tamen amplius Bohemiæ concedit; vt, deficiente hærede, non devoluatur ad jus Imperij, sicut reliqui Electorum Principatus; sed Status sibi eligant in eo eventu Regem, qui à Cæsare tamen confirmari, & investiri debeat.

Adversus hæc omnia, contrarium ita constantem, contraq; Privilegia, Sanctionesque Cæsarium, claras, atque perspicuas obtrudunt vnicum Georgium Podiebradium, in quo discessum est à consuetudine, & ab Imperatorum Statutis; addo: à jure & æquitate. & nunquid vna hirundo faciet ver? & an vno facto præscribetur toti Regum Ptosapiæ? quod proinde statim correctum est, VVladislao in regnum vocato; qui ex Sorore Ladislai Bohemiæ Regis ortus erat. Et quando tunc præscriptio vim habere potuisset; & proinde Electivum jus ex vno illo actu erupisset: an non novo isti juri postea derogatum est: cum sub FERDINANDO. I. in Comitibus Regni communi suffragio constitutum fuit, vt juxta Caroli IV. Declarationem, & VVladislai dispositionem, & Ferdinandi I. posteriores Reversales, in Rege subrogando procedatur? Quod etiam inter Regni Leges adscriptum est, & postea diligenter observatum.

Vide jam, quam frivolum Altera pars abdicandi Regem FERDINANDVM adferat causam: quod Is non fuerit arbitraria electione assumptus, sed quasi ex debito receptus. Et quisnam alius Bohemiæ Rex illo modo est electus absque jure sanguinis, præter vnum Podiebradium? At verò Nos, longè aliter pro FERDINANDO argumentamur. Nam primò: Majorem propositionem ex Regni Constitutionibus A. I. sumptam hanc præmittimus: Auream Bullam Caroli IV. & dispositionem VVladislai, & Ferdinandi I. Reversales, oportet observari; quibus omnibus statuitur: Regnum Bohemiæ esse hæreditarium; non autem liberæ Electionis, nisi in casu, quo Hæres nullus est. Minor autem propositio conceditur ab Adversarijs, quæ est talis: Atqui FERDINANDVS juxta prædictam Regni Constitutionem est assumptus in Regem: ergo est legitimus Rex. Subsume tu aliter: sed Intrusus Palatinus non est juxta prædictam Regni Constitutionem adscitus in Regem: ergo non est Rex. Tu dixisti: quia ille non est Rex. Quem proinde admonitum esse cupimus, vt etiam atque etiã consideret, quid agat? quo jure, quorum suffragio involat in Regium caput; & quale id? & quantum? jure nullo; meravi; suffragantibus seditio-

Secunda

IURATVM REGEM ET CO- ronatum abdicandi.

Quod susceptio illa, & Coronatio, Anno millesimo sexcentesimo decimo septimo, vivo adhuc Divo Matthia Cesare, peracta, artibus sit quasita & dolis: vocatus insubsidium perfidis quibusdam Patriæ & Regni hujus Proditoribus, donis & pollicitationibus corruptis, alijs gravibus minis eò adactis. Nihilò tamen secius, neq; id sine conditionibus factum est; quas nisi ipse impleret: Status ei nullo obsequio obstricti essent.

RESPONSIO AD SE- cundam Causam.

Susceptionem & Coronationem Regis FERDINANDI II. non fuisse ritè factam probant Doli, Dona, Minæ. Hoc prætexit Causa proposita. Restat, vt etiam ostendatur: esse verum. Ex Confirmatione autem hujus causæ colligi possunt istæ probationes. I. Quòd, cum indicerentur Comititia propter Regem, inhibitum fuerit, ne in illis tractaretur aliud quidpiam: quod veteri consuetudini repugnat & Legi. II. Quòd propterea complures ex Statibus comparere ad tam insolentia Comititia gravati fuerint; quique adfuerunt, suffragia sua eò direxerunt, quòd hoc pugnet cum Libertate, Regniq; Privilegijs. III. Quòd incorporatæ Provinciæ ad Electionem non fuerint vocatæ: quibus tamen promissum erat, fore, vt in primis Comitijs decerneretur: An jus suffragij haberent, quod prætendebant. IV. Quòd Proditores Patriæ intenterint minas de vita ijs, qui dissentirent. V. Quòd Pontificij omnes ex Comititis collecti fuerint, vt numero suffragiorum superarent.

Ad I. de Indictione Comitiorum, sic accipe. Vt Ordinariè in Comitijs liceat quoque alia proferre, præter ea, quæ à Rege proponuntur: tamen, vt nunquam possit secus fieri, ob justas causas: abhorret profus à ratione. Atque illud intelligendum est de Comitijs consuetis; non quæ ob extra ordinariam causam indicuntur, præsertim talem, ad constituendum Regni Successorem. Quod vel solum negotium meritò sibi postulet Comititia. Quòd si verò aliqua forent, ipsam acceptationem Regis concernentia: hæc proculdubio in ferendis suffragijs afferri potuerunt: si autem Suc-

cessionem non attinebant, posterius fuerant tractanda: cur istorum omissionem, atque in aliud tempus prorogatio debeat infirmare Electionem five Receptionem Regis rite factam? Quin formula ipsa literarum, quibus Regis causâ fuere indicta Comitibus, Officialibus, Regniq̄ue Consiliarijs ex utraque Religione prius fuit exhibita, probataq̄ue ab omnibus, quàm evulgaretur: & sumetur inde jam argumentum ad Comitibus ipsa infringenda?

Ad II. Quòd propterea minus frequentes contvenerint. vt ita esset: non ea certè ejus rei potuit esse ratio, quòd Negotia post Electionem, alia non essent pertractanda. nam sola Successoris Acceptatio, plus satis præ negotijs omnibus ad conveniendum invitabat. Neque præsentis suffragia sua illuc direxerunt, vt causarentur: contra libertatem id esse Regni. Et quinam illi id fecissent, cum præcipui quique, etiam sub Utraque, quorum præjudicium cæteri sequuntur, formam illam indicendorum Comitiorum prius comprobassent, & intimandam judicassent? Et quomodo infrequentes adfuerunt: quando primarij omnes, & ij ipsi Directores, qui nunc reclamant, & quidquid denique nervi & auctoritatis in Regno, adfuerit tunc; & promptissimè suffragatum sit? Et cum qua tandem pugnat libertate, sive Privilegio, vt Comitibus pro solo Rege celebrentur, alijs tunc postpositis negotijs quid hoc ad libertatem vel servitutem facit?

Ad III. De Incorporatis Provincijs ad Comitibus non vocatis: est quod magno perè admiremur. Nam cum Bohemi semper pro aris contendunt, nihil alijs juris esse ad eam rem: modò tamen, vt FERDINANDVS non videatur jure assumptus: vlrò illis jus concedunt, ad Regis subrogationem: & quoniam advocatæ non sunt, quæ nunquam suffragatæ fuerunt: admissio Regis censenda est vel ipso facto irrita, vel cerre irritanda. Sed quæso, promite: quis alius vnquam Rex à Bohemis ita susceptus est? An Matthias? An Rudolphus? An Maximilianus? an FERDINANDVS? an quis alius? Quòd si nullus; & illi tamen omnes, legitimi extiterunt Reges: cur vnicus modò FERDINANDVS propterea exauctorabitur? At Silesij moverant controversiam. Sed, nunquid fuerat adjudicata illis causa? Iussi erant proferre siquid haberent juris; designatq̄ue ad cognitionem fuerant aliqui: interea autem neque protulerant quidquã, neq; probaverant quonam ergo pacto vocari, vel admitti potuerant, absque insigni Bohemici juris præjudicio? At, debuerant differri Comitibus pro Rege: donec ea decideretur causa. Quamobrem ita? an

non

non eo ipso plurimum juri suo Bohemi derogassent : si à Regis susce-
ptione propterea destitissent? Immo, si saperent: vel propterea debuerunt
Bohemi, illis post habitis, at subrogationem Regis procedere. Et quorsum
tandem in FERDINANDI Regis præjudicium producitur nunc Sile-
sia: cum ipsamet in suscipiendo illo nihil planè moverit, aut prætenderit
ejusmodi: sed alacris & gratulabunda eum exceperit, Homagium, ex anti-
qua consuetudine, Regi FERDINANDO & hæredibus ejus præstiterit;
omnibusq; coluerit officijs? Nimis hæc sunt frigida, & inania: ut idcirco
FERDINANDVS non videatur jure assumptus.

Ad IV. Crescit Accusatio, vis illata est. ô diros scilicet Principes
Austriacos, & violentas inferre manus olim assuetos! Armato fortasse mi-
lite circumseptus Senatus, dicere debuit: FERDINANDVM Re-
gem, si modò vellet vivere? At, non ipsi Principes per seipfos, sed per Pa-
triæ quosdam proditores, vim intenterunt. Cur isti non producantur?
Parcitur nimirum famæ illorum à juratis & capitalibus inimicis. Saltem
donis & pollicitationibus corrupti sunt suffragatores: quinam? non illi
certè, qui pro tuenda fide Regi semel data jacturam fecere bonorum
omnium; quibus haud dubie antiquior est Iustitia, quàm aurum: ut
propter hoc non fuerint ab aequitate discessuri. Sed quid tandem vi-
dolis, donis effectum est, per illos proditores? Ut reciperetur FERDI-
NANDVS. Prò nefas! si hoc effectum: utique quod juris erat. Nam
liberis Maximiliani II. renuntiantibus FERDINANDO quod habe-
bant jus; & si qui alij aliquod prætendebant, pariter cedentibus: utique
FERDINANDO Regnum Bohemiæ ex hæreditate debebatur. Igitur,
oportuit, minis & donis, obtinere jus? Quod, ut ita haberet: non tam
FERDINANDVS accusari; quàm illi deberent, à quibus impetrari
debitum officium non poruit, nisi intentata vi, aut excogitatis arti-
bus; vel non, nisi pretio, redimi. Dicam apertius: quænam illa vis extite-
rit. Vis compertæ veritatis: qua nihil fortius. Productæ sunt Regni Con-
stitutiones; producta Privilegia tam clara & aperta: ut qui vel maximè ad-
versabantur, tam perspicua veritate compulsi sint (quamvis alioqui inviti)
FERDINANDO suffragari. Hæc est vis, qua consternati agnoverunt
jus hæreditarium FERDINANDI, eique subscripserunt. Postea ve-
rò, ut defectionem suam quovis colore obtegerent: commentari super
Privilegia sua cæperunt, parum feliciter: ut ostensum est in prima Cau-
sa.

Ad V. de corrogatis Catholicis ex vicis & Cauponis: id parum
ad rem

ad rem: dum suffragari jure potuerint. Sed perfectò, cum ex vulgari Nobilitate inter Catholicos pauci numerentur præ A catholicis: in hos potius ista corrogatio convenire potest. Certè hoc argumentum ad evertendam Comitiorum auctoritatem valet nihil. Si in promptu essent nomina eorum, qui illis Comitij subscriperunt; liceret ex Tabulis argumentari: at quoniam præ manibus non sunt, quæremus ex ipsismet, vtra fuerint celebriora, FERDINANDI nè Comitiam, an Novi? In illis adfuere omnes vtriusque Religionis Proceres, qui officio publico, vel authoritate valebant; & consensere omnes cum eximia prædicatione laudum Regis FERDINANDI. At ab istis quot, & quanti Viri abfuere? & quanto in his minus libertatis ad refragandum fuit, quam in prioribus? Conscientiam cujusque in testem voco, dum libeat auscultare. Aptè illud in mentem venit Ennianum: O domus antiqua, quàm dispari Domino dominaris! vbi vetus Comitiorum celebritas? vbi priscum decus? vbi Majestas?

Itaque FERDINANDI susceptio non prævaluit per partium contentionem; non vllum ibi suffragiorum dissidium ex discrimine Religionum; non isti illos numero vicerunt: sed vna mens omnium, vna vox, vnum suffragium: quid ergo attinet, Catholicos ad calculum revocare: fuerintne plures cæteris? quanquam nec fuisse plures facile conijci potest: cum vniversè cæteros non adæquent multis partibus.

Ecce jam, quibus rationibus efficere volunt: Comitiam illa fuisse vitiosa; proindeque irritanda; & FERDINANDVM Regem, tanquam non ritè admissum, excludi Regno oportere. Verùm, neque jus FERDINANDI ex libera ipsorum Electione pendebat: & Comitiam rectè ac ordine peracta sunt. quæ duo ita sunt evidenter demonstrata; vt præstitisset, nihil penitus ad excusationem facti sui adferre: quàm illud tam malè propugnare. Sed forte, satis eis fuerit, imponere vulgo; cum oporteret in re omnium gravissima, suas actiones prudentibus maximè probare.

Tertia Causa

IURATVM REGEM ET CORONATVM
abdiciandi.

Quod dictis conditionibus non steterit: sed Iuramentum Statibus præstitum, & Reversales Provincias à se datas, multifariam violaverit; quin immò vivo adhuc Casare Matthia, non tantum fascibus Regni sese immiscuerit; verùm etiam, cum vivo, tàm longè magis mortuo Casare, harum Provinciarum apertè hostem

hostem sese declaraverit: idq; eo sine potissimum, ut Christianam Evangelicam Religionem in iisdem Provincijs eradicare; Status Regni, & incorporatarum Provinciarum libera Regis Electione, ut & alijs Privilegijs exuere; & sub jugum Hispanicum mittere posset. quo pacto semetipsum omni eo jure, quod à morte Caesaris habere potuisset, destituit; & provincias à memorato Obsequio penitus liberavit. quemadmodum omnia illa justo scripto Apologetico, universo Orbi solidè declarabuntur.

Responsio

A D T E R T I A M

Causam.

GRaves omninò accusationes sunt istæ. I. Quòd perjurus sit: non servatis conditionibus, & Reversalibus. II. Quòd se apertum hostem declaraverit, & præstiterit. III. Quòd Evangelicam Religionem extirpare voluerit. IV. Quòd liberam Electionem abolere. V. Quòd sub jugum Hispanicum mittere Regnum & Provincias.

Porro, in probatione hujus tertiæ Causæ congerunt varia, quæ nos in ordinem redacta, ad singulas criminationes integra fide referemus.

Prima Criminatio. *Est perjurus: quòd, inquit, conditionibus non steterit: sed juramentum Statibus præstitum, & Reversales Provincijs à se datas violaverit.* Hoc ita confirmat: I. Quia Cardinalem Klefelium idcirco amovendum curavit. II. Militem, quem Goritiæ habuerat, evocavit: ac in Regnum immisit. III. in Moravia Comitijs præfuit contra Regnum: & minis, ac lenocinijs extorsit tunc, ne Moravi suas copias jungerent cum Bohemicis; neve darent transitum per Moraviam auxilijs Bohemorum.

Adhæc sic habeto. Prima probatio levissima est. Cardinalis Klefelius ablegatus est ab Aula: ergo FERDINANDVS vsurpavit Regni gubernationem. Quonam modo? nam neque FERDINANDVS ejus rei fuit præcipuus auctor: & Cardinalis nec membrum erat Regni Bohemiæ; nec vllum in eo gerebat publicum Officium: nec propter Bohemos ablegatus est. & tandem non id egit, si quid egit, ut Gubernator Bohemiæ; sed ut Princeps Austriacus, pro bono, ut putabat, publico, suæque Domûs. Cujus facti non est alijs reddenda ratio. Ne secunda ratio est solidior. Militem Goritiensem contra Rebellantes Bohemos misit: ergo invasit Regni administrationem. Id ut ita sit, quòd illum militem accersiverit. sanè qui laborat pro recuperando Regno debito: nequiquam illud administrat, quod

F

non-

42
nondum possidet. Nec sibi illud quærebat FERDINANDVS: sed
Matthiæ. Alioqui etiam gubernationem affectasse dicendi forent, qui-
cunque auxilia eam in rem contulerunt. Et, an inter juratas Conditiones
erat, vt FERDINANDVS Inuictissimum Imperatorem Matthiam
aduersus rebelles, qui Regno illum exuerant, Dominatum occupauerant,
Officiales Regios præcipites egerant, formam Regni mutauerant, at-
que in coeptis pertinacissimè persistebant; vt contra hos FERDINAN-
DVS Patrem, ac Dominum suum, non omni ratione qua posset, iuvare
contenderet? Annon Matthias ipse iuramento obstrictus erat erga Re-
gnum? an propterea perjurus fuit, quòd jus suum vindicare niteretur? An-
non licuit FERDINANDO iurato Regi, præstare suam operam
Matthiæ: vbi ille non iuratus modò, sed possessionem quoque Regni ade-
ptus, pro jure suo iustissimè decertabat? &, an non ipsi vicissim rebelles iur-
iurandum fidelitatis præstiterant, tum Matthiæ, tum FERDINANDO?
& non erunt ipsi perjuri, rebellando, vsurpandoque Regnum vi & armis,
& tot illa mala perpetrando? erit autem vel FERDINANDVS, vel
Matthias, compescendo seditiosos, atque eorum conatibus resisten-
do? Vana igitur prorsus istæ hæc sunt: vt propterea perjurij accersatis reum,
sanctissimum, atque innocentissimum Regem vestrum FERDINAN-
DVM: cum quo simul, ac majore etiam jure Matthiam ipsum involuitis.
nam Reges vestri ambo, pariter devincti, immo Matthias amplius: & e-
rit FERDINANDVS perjurus obsequendo Matthiæ: vbi iste non est
iubendo? Furor mentem eripit, & contumacia abstergit pudorem. Ter-
tia denique probatio similis est cæteris. FERDINANDVS præfuit Co-
mitijs Moravieis nomine Imperatoris Matthiæ, & illius negotium promo-
vit: ergo est perjurus. Si id rectè: etiam illud: FERDINANDVS no-
mine Rudolphi præfuit Comitijs Imperialibus, causamq; ejusdem egit: er-
go vsurpavit Imperij gubernacula contra jus, fasque. At rogo vos, cuius-
nam Causam in Comitijs promovere debuit FERDINANDVS Rex?
vestramne omnis expertem æquitatis: an Matthiæ iustissimam? privatam-
ne rebellium: an publicam Regni?

Secunda Criminatio: *Est hostis Patriæ.* Quia, ajunt, vivo adhuc
Cesare Matthia, non tantum fascibus Regni sese immiscuerit; verum etiam cum
vivo, tum longè magis mortuo Cesare, harum Provinciarum apertum hostem
sese declaraverit. Patientia profectò magna opus est, ad ferendas ineptias:
Sed obfirmemus tamen animum, ad sustinendum, patienterque audien-
dum.

dum. Probant Crimen, ex duplici capite; tum ex gestis sub Matthia, tum post illius obitum. Ad prius ista pertinent: I. Post Coronationem Regis valde insolentes facti sunt Catholici: vt pluribus locis Evangelicos persequi, & exercitium Religionis ipsis impedire contra Diploma Majestatis aggressi sint. II. Tempia Evangelicorum clauerint, & solo æquauerint. III. Homines innocuos gravibus & diuturnis vinculis vexauerint. IV. Statibus accessum ad Cæsaream Majestatem intercluserint. V. Conventus prohibuerint contra clarum textum VI. Non vocatos injus, nec auditos condemnauerint. VII. Quòd Iesuitæ de Regis Coronatione exultauerint, atque affirmauerint: Regem olim se juramento obstrinxisse, nihil se vnquam Sectarijs concessurum. VIII. Quòd proditores Patriæ Cæsari demortuo persuaserint, vt nulla urgente necessitate, externum militem induceret contra Sanctiones Regni; & illud vastari passus sit. Quæ omnia probata FERDINANDO; quin consilio & operâ ipsius patrata sunt. Hactenus, ex gestis sub Matthia. At, si hostis FERDINANDVS, quia in talia consensit: quanto magis Matthias, qui præcepit? si tamen vel hic præcepit, vel ille suasisit, vel etiam ita facta sunt. Sed percurramus singula.

I. De Insolentia, qua Catholici protinus voluerint exercitium Evangelicorum sublatum, probant nihil. Nos contra, experimur, sub breui isto dominatu, Avitæ & Catholicæ Fidei vix restare amplius aliquod vestigium. Quippe haud paullo diligentiores ipsi sunt in extirpanda vetere Religione: quam in promovenda, Catholici.

II. Mirum, quòd ausint commemorare templa: quando ipsi momento pene omnia Catholicis eripuerunt! in quo si ita ex jure processissent, ac Matthias fecit: utique nullum recepissent. Verum, ipsis quod vis nefas pro jure est: Catholicis autem nullum jus, nulla æquitas suffragari debet. Ac ne dissimulare videamur, res ita habet. Ædificabantur in fundis Ecclesiasticorum duo templa à subditis ipsorum contra fas, in vitis Dominis, atque repugnantibus. Interpellatus Cæsar, mandavit: ædificationem tantisper intermitteri, dum res cognosceretur accuratius; aliudve statueretur. Nihilominus, fideles scilicet, Defensores Regni, promoveri opus jubent. Adjudicata est tandem causa, Fundi Dominis, id postulante justitia, templaque in eorum potestatem tradita. ex illis alterum, quod rude adhuc erat: visum est loci Domino, diruere, ipsi sicut subditis non abnuentibus. Hoc est Crimen sub Matthia patratum propter quod FERDINANDVS, hostis Patriæ pronuntiatur. quid porro futurum si FERDINANDO

Sed
qui-
ones
niam
rant,
at-
AN-
ware
Re-
An-
eram
ade-
Ius-
DO?
rmis,
vel
sten-
eum,
AN-
uitis-
& e-
n est
Ter-
Co-
mo-
S no-
: er-
uius-
Rex
tam-
sim
adhuc
cam
ostem
ptias:
dien-
dum.

NANDO regnante, atque mandante, templa illa fuissent legitimis Dominis adjudicata? vel si ab illo everfa? At neque **F**ERDINANDVS quidquam egit: & postquam templa justis Dominis tradita fuerant, & defierant esse sub Vtraque: quid isti dolent, aut criminantur fuisse subversa? neque cum ipsis sed Catholicis perierunt: & ex illis vnum tantum: cujus non erat vsus, veteri templo adhuc extante. Itaque non Evangelicorum templum dirutum est: quando eorum esse, jure defierat.

III. Porrò ridiculum est, quòd homines innocuos vocant, qui mandatis Cæsareæ Regiæque Majestatis in negotio templi jam dicti rebelles extiterant: quodque ejusmodi vulgarium hominum custodiam minimè arctam, & paucarum hebdomadarum tantoperè exaggerant. Illud verè iniquum & crudele: quòd tot Viros Venerabiles, atque Illustres vtriusque Capituli tum Cathedralis Olomucensis, tum Collegiati Brunensis, Prælatos & Canonicos, direptis eorum domibus, bonisque omnibus interceptis, ipsos sex menses in vnam compactos domum dirè macerarint. Nam quod Moravi faciunt, Domini probant Bohemi in Exitium fidelium Regiæ Majestatis: quorum crimen hoc est vnicum: fidem servasse.

IV. Hostilis animi argumentum promunt: aditus ad Cæsarem interclusos: cui? à quo? quando? & quid istud ad **F**ERDINANDVM? Is videlicet agebat Cubiculi Præfectum. Annon pndet, talia comminisci, ad Regem Clementissimum exturbandum?

V. Sed de interdictis Conventibus queruntur? quis interdixit? an **F**ERDINANDVS? nequaquam. Cur autem interdicti? quia parturiebatur jam tunc infelix partus: quando mandata Cæsaris palàm contemnebantur, atque adversus illa decernebatur. In quo periculo quidni Matthias Rex vetaret eos conventus, quibus seditio parabatur? atque hoc est crimen, quod à Matthia in **F**ERDINANDVM transferunt, vti omnia odiosa.

VI. Si inauditus quispiam damnatus est: quisnam? qua pœna? quid, obsecro, facilius, quàm mille sic calumnias innocenti struere? quando ne respondere, qui accusatur, possit. nihil nominatim producitur, non solum probatur nihil. Prome, ostende: actum demum referes responsum.

VII. Iesuitarum dicta nihil moramur: An tale quid de **F**ERDINANDO affirmaverint, scripserintve, parum ad rem. Certè **F**ERDINANDVS, si posset omnes ad suam fidem pertrahere: haud dubie pergratum illi accideret; quemadmodum & Evangelicorum vnicuique, si ex Catholicis

45

tholicis Vtraquistas redderē posset. Porrò nunquam FERDINANDVS affirmavit, vel Iesuitæ de illo contestari potuerunt: nolle illum præstare fidem, si quando eam obstringeret, pro Libero exercitio Evangelicis permit- tendo.

VIII. Arma Bohemiæ illata postremum sunt hostilis animi argu- mentum. Certè hostili animo illata non sunt; sed quando Paterna non iuvabat Pietatis: oportuit disciplinam adhibere. Et vtri se prius armarunt? an non rebelles? Nec quidquam magis obfuit læsæ Regiæ & Imperiali Ma- jestati, quàm mora; & diu frustra expectata facti pœnitentia. Illud verò est longe facetissimum: quòd Proditores Patriæ, nulla vrgente necessitate, sua- ferint Matthiæ, vt in Bohemiam militem induceret.

Armati Vos eratis contra Regem vestrum, susque deque Regnum verteratis, & dabatis interea Regi tantum verba: dum vos majoribus præ- fidijs firmaretis. & tamen nulla vrgebat Regem necessitas, cur obviam iret conatibus seditiosis? Et quorsum infaustum nomen proditorum toties ijs affingitis, qui nihilo vobis peiores, atque hoc etiam meliores, quod jura- menti sui memores, maluerunt cum bonorum omnium jactura grave exili- um sustinere (ac etiamnum sustinent) quàm communicare operibus in- fidelitatis ac perduellionis? Facebant igitur contumeliæ; & ratione, si qua subest, res agatur.

Sed fortasse, quæ post Matthiæ Augusti mortem felicissimæ recorda- tionis, FERDINANDVS patravit, (quod est alterum probationum caput) quando non amplius excusari per Matthiæ mandata potest: talia sunt, propter quæ meritò hostis Patriæ declaretur? Ea verò sunt farinae ejus- dem: immò ridicula.

I. Quod exercitum Matthiæ juramento sibi obstrinxerit. At cuinam alteri oportuit? scilicet dimittendus fuit: & FERDINANDVS Bohemis in manus tradendus. Quem & comprehendere postea bis conati sunt, in glorio non minus ausu, quàm eventu.

II. Auxit Exercitum auxilijs Hispanicis. Malè id eos habet: quia sperassent ali- oqui, Regem FERDINANDVM Viennæ cinctum in casses suas pertrahere.

III. Exaggeratur sævitia militum, quasi Rege auctore omnia perpetraverint. Qui- cunque FERDINANDVM novit, quamvis inimicus, detestabitur calumniam. nihil illo Clementius! nemo a cæde, strage, vastatione, quàm ipse alienior! Sed præstare Rex da- mna non potest, quæcunque per insolentiam militarem fiunt. & quando non aliqua eiusmodi in bello fiunt? & an ideirò non verebuntur subditi, Regem suum pro hoste habere; & palam Scriptis editis proclamare, immò exauctorare? ô tempora! ô mores?

IV. Rursum in Proditores declamatur; & quòd vivere sinantur, Rex ipse proditor est. Homines fideles, extrema passi causâ Regis, nec excipiendi hospitio ab illo fuerunt. quid ita? sunt proditores. Regem sanè illi non prodiderunt. At Patriam? an quia illam

reliquerunt: quam, salua fide, incolere non poterant? Agunt pro vendicanda ex manibus rebellium, & sub Obedientiam sui Regis revocanda. Hoc si crimen est, si proditio: quæ erit dicenda iustis? quæ iustitia?

Tertia Criminatio. Est persecutor Euangelii. Nam, cum dixissent in tertia Causa: FERDINANDVM seipsum declarasse hostem: subiiciunt: Idq; eo fine potissimum, vt Christianam Euangelicam Religionem in iisdem Prouinciis eradicare posset. Non est hoc loco nobis disputandum: quænam verè sit Christiana Euangelica Religio: sed demus ea cognomenta iis, qui ita insigniri volunt, vt honesta compellatione ab Ecclesiæ Catholicæ filiis discernantur. Quanquam velim ex te scire, O Bohemia. quam tu Euangelicam voces Religionem? Haud dubie, quam typis excusam Nouo tuo obtulisti, Bohemicam Confessionem. Atqui ille longè aliam tibi obtrudit, penitusque contrariam. Cedo igitur: pro quam pugnas? quam tibi factam tectam cupis? Sed ad rem. Euangelicæ Religionis persecutorem esse FERDINANDVM asseuerant; proindeque regno indignum.

Principiò: FERDINANDVS non potuit hætenus persequi Euangelicos in Regno Bohemiæ. Atfecisset, si licuisset, DEVS certè ex illis, quæ facturus homo fuisset, neminem damnat: sed ex eis tantum, quæ fecit. nunc autem reus agitur FERDINANDVS, & persecutor pronuntiatur: quia facturus fuisset. Sed demus etiam istud, reici potuisse, quia persecuturus erat Euangelicos: negamus autem, id facturum fuisse. Nam à decessu Mathiæ Augusti paratum se statim exhibuit confirmare litteras Maiestatis per omnia: eiusque rei publicæ extant Testificationes. At, non fuit eis fides adhibenda: mentitus est. Appello Monarchas, quotquot sunt. Itane Regia dictorum, pactorumque fides impune profcinderetur? At, ex Styria adiunctisq; Prouinciis, ablegauit Euangelicos Præcones, iam tunc Iuuenis. Fecit: quia non se obstrinxerat in sua Inauguratione ad eos retinendos: imò disertè exceperat: quia Prouincias hæreditarias noluerat noua hac obligatione esse obstrictas; sed, vt olim, liberas. Videbat etiam: reliquos Imperii Principes arbitratu suo Religionem propinare subditis: nec se peioris conditionis existinabat: vel etiam erat. Quando autem Bohemis Euangelicis promittebat facta tecta, quæ priores concessissent: nihil erat, quod vererentur nunquam enim promississet: quod præstare, in animo non haberet. Quòd verò artinet ad illius Zelum, quem pro Orthodoxa & antiqua Fide gerit: nihil est, quod reprehendi iure possit. Nam & Paulus, cum apud Agrippam Regem perorasset; & Rex eludens dixisset: In modico suades, me Christianum fieri: Paulus subiunxit: Opro apud DEVM, & in modico, & in magno: non tantum te, sed etiam omnes, qui audiunt, hodie fieri tales, qualis ego sum: exceptis his vinculis. Nam constrictus causam dicebat. Ita FERDINANDVS, & in modico, & in magno optat, vos omnes esse tales, qualis est ipse, Catholicæ nimirum Ecclesiæ filios: cuius & fuere Maiores vestri, ex quo cœperunt esse Christiani. Nam Sanctus Methodius vester Apostolus, sub auspicio & obedientia Pontificis Romani prædicauit vobis Euangeliũ, quod accepistis ab initio, & in quo vtinam staretis? Verum, vt maximè cupiuisset FERDINANDVS, tales vos esse: non idèd vel datam semel fidem fefellisset, vel attulisset vim: quali nunc nova Electi auspicia consecrantur, à demolitione sacrarum Imaginum, ipsius etiam Christi Saluatoris nostri; ab effossione Sanctorum cinerum; à direptione Ecclesiarum; ab occupatione bonorum Ecclesiæ; à contemptu omnis pietatis. Quod si talia in Euangelicos FERDINANDVS perpetrasset: vix etiam tunc de illo acerbius pronuntiare potuissetis: quàm nunc pronuntiat. Hoc verò est persequi Religionem; atque

in

in Regnum non vsque adedò haectenus deprauatum, excidium omnis Religionis inferre. Et pateris adhuc Bohemia? Decepta es, & sub specioso Calicis obtentu, propinatum tibi est genus omne perfidiæ. Ingemiscis haud dubie: sed premeris. Neque hic malorum finis. Veniet tempus, nisi expergiscaris, vt super te, Praga, lugubre illud occinatur. Quomodo sedet sola Ciuias plena populo? Via Sion lugent: eò quod non sint, qui veniant ad Solennitatem. Omnes portæ eius destructæ. Sacerdotes eius gementes. Virgines eius squalidæ: & ipsa oppressa est amaritudine. Verùm in hæc nos dolor abripuit.

Et, nunquid propterea FERDINANDVM, tanquam aduersarium tuæ Religionis abiecisti: vt illius planè Euerforem tuis ceruicibus imponeres? Perfidiæne erga legitimum tuum. Principem mercandâ tibi fuit tuamet, atq; omnis Religionis abolitio?

Quarta Criminatio. Est Euerfor Regni Libertatis. Pergunt enim dicere in tertia *Causa: Vt Status Regni, & incorporat et axum Præuinciarum libera. Regis electione exuere possit.* Nemo exiit veste, quam non habet. at, quod modò prætendunt aliqui ex Statibus (non Regnum ipsum) liberæ jus Electionis: habuerunt nunquam. Consule dicta ad primam Causam.

Quinta Criminatio. Est Oppressor Regni: Voluit, inquiunt, sub jugum Hispanicum mittere. Immo contra: a vertit; ne Hispanus (quamvis alioqui Austriacus)

quod prætendebat, iure potiretur. Et sperandum tibi est, Bohemia:

ex hac felici Stirpe, in multa secula nunquam fortunata

Germina defutura.

FINIS.

P. 10. l. v. nequi, nequius. p. 12. l. pen. linquet, liquet. p. 22. l. 25. Et rique, Et rique. p. 24. 2. suis se.

Handwritten numbers and scribbles in blue ink at the top of the page.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text, possibly a title or section header, appearing as bleed-through.

in R...
E...
b...
h...
m...
a...
s...
a...
m...
C...
g...
h...
a...
a...
a...

3
ULB Halle
004 800 826

VON

6.

tibus Reges confirm
 rem Regis pro libitu
 se & futuris Caesar
 alia etiam Aurea
 precedentia privileg
 us declaratur, Boë
 Sanè C A R
 quare infra multi
 Quod attinet ad
 mo ducentesimo
 Diplomate inser
 cari (alias Præm
 minatum, quòd i
 rem ipsum elegit
 ria Rex Philippus
 stituit, Ipsum Regi
 constitutionem ap
 nie exactione, &
 petuum concedim
 nos & Successores
 rici sunt verba q
 Regno, ex adjun
 legium hoc in g
 perspicuum est;
 ri præjudiciu
 tem valde præju
 fuisset; qui pro
 respuisset potius
 bi, aut posterori
 cogitabatur qui
 tuendi modum
 quam hætenus
 Principes Boëm
 tatem non proit
 traordinario In
 cept omnes, eò
 modò ab imper
 Istud igitur, qu

is, jus & potesta
 fuerit, regalia à
 lis adstipulantur
 anno 1370. quibus
 ; nec non prolixi
 Hæc illi.
 n ipsi voluissent:
 lere: sed frustra.
 d Anno Millefi
 d verbum in suo
 ribericus Otho
 asset, & illud no
 ris in Imperato
 noster pia memo
 m Privilegium in
 nctam, & dignam
 absq; omni pecu
 ccessoribus in per
 electus fuerit: ad
 rnis. Hæc Fride
 thocaro Regi, vel
 c in primis, privi
 ipsius privilegij
 stheritati Othoca
 afferre. Fuisset au
 tionis jure privatus
 n consensisset, sed
 cistimavit nihil si
 imè agebatur nec
 successores substi
 atore dependeret,
 d tempus, tametsi
 gnam tamen digni
 per intervalla, ex
 na donati. at dein
 es numerati sunt:
 datarij acciperent.
 r concedit, vt qui
 Boemiam

